

SZEGEDI TANKERÜLET

1920—21. ISK. ÉV.

A
KEGYES-TANÍTÓRENDIEK VEZETÉSE
ALATT ÁLLÓ

SZEGEDI VÁROSI FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE

KÖZZÉTESZI
PRELOGG JÓZSEF
IGAZGATÓ

SZEGED, 1921.
NYOMATOTT ENDRÉNYI IMRE HIRLAPKIADÓ- ÉS NYOMDAVÁLLALATÁNÁL.

SZEGEDI TANKERÜLET

1920—21. ISK. ÉV.

A
KEGYES-TANÍTÓRENDIEK VEZETÉSE
ALATT ÁLLÓ

SZEGEDI VÁROSI FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE

KÖZZÉTESZI
PRELOGG JÓZSEF
IGAZGATÓ

SZEGED, 1921.
NYOMATOTT ENDRÉNYI IMRE HIRLAPKIADÓ- ÉS NYOMDAVÁLLALATÁNÁL.

I.

Az intézet 200 éves jubileuma.

Az 1921. év május havának 5-én nagyszabású kultúrünnepet ült Szeged városa. A jó Isten különös kegyelméből e napon ünnepeltük intézetünk alapításának 200 éves évfordulóját. Szerény, a mai szomorú idők hangulatához mért keretek között indultak meg az előkészületek, de a volt tanítványok megható ragaszkodása, szeretete, hálája országos jelentőségű ünneppé avatta ezt a napot.

Öröm és boldogság töltötte el lelkünket, amidőn május hó 4-én délután megérkezett a magyar kegyes-tanítórend főnöke, Ft. *Szinger* Kornél, intézetünknek sok éven át volt igazgatója és közelebb fekvő rendi intézeteink kiküldöttjei. A budapesti rendház képviselőjében eljött dr. Schütz Antal, egyetemi nyilvános rendes tanár, Biró Imre rendfőnöki titkár, dr. Sik Sándor főgimnáziumi tanár; ugyanakkor megérkezett dr. Révai József, a váci kegyesrendi társház főnöke és e főgimnázium igazgatója, Simonides István, a kecskeméti főgimnázium igazgatója, Ohmacht Nándor, a kecskeméti rendi növénydekek prefektusa, Kiss Márton, főgimnáziumi tanár, Ocskó Lajos, a kolozsvári piarista főgimnázium tanára.

Megtisztelték még jubiláris ünnepségünket a szentesi állami főgimnázium igazgatója dr. *Szöke* József és a tanári testület hat tagja; a félegyházai községi főgimnázium igazgatója dr. *Porst* Kálmán és a hódmezővásárhelyi református főgimnázium tanári testülete nevében dr. *Ernyei* István.

Ragyogó napfényben úszott a város, amidőn másnap, május hó 5-én reggel a budapesti vonattal megérkezett őnagyméltósága dr. *Vass* József vallás- és közoktatásügyi miniszter úr. Kíséretében eljöttek gróf *Teleki* Pál volt miniszterelnök, városunk szeretett képviselője, továbbá dr. *Tóth* Lajos, kultuszminiszteri államtitkár és dr. *Jalovszky* Jenő miniszteri titkár. Az illusztris vendégeket dr. *Aigner* Károly főispán, dr. *Somogyi* Szilveszter polgármesterrel az élén a városi tanács, *Szinger* Kornél piarista rendfőnök és a szegedi társház tagjain kívül a város számos kiválósága fogadta.

Ezalatt az intézet ifjúsága ünnepi Te Deumra gyülekezett. Az intézet dísztermében pedig a volt tanítványok serege várakozott. Pontban 8 órakor megindult az ifjúság, hogy az ünnepélyes Te Deumon részt vegyen. Megható jelenet volt, amikor az ifjúság után zárt négyes sorokban megindultak a volt tanítványok is dr. *Aigner* Károly főispán és dr. *Somogyi* Szilveszter polgármester vezetésével. Ott láttuk báró *Tallán* Béla v. b. t. t. volt földművelés-

ügyi minisztert, dr. *Kószó* István nemzetgyűlési képviselőt, dr. *Dobay* Gyula volt kormánybiztos-főispánt, dr. *Szalay* József kerületi főkapitányt, dr. *Temesváry* Géza hódmezővásárhelyi főispánt, báró *Csávossy* Endre nagybirtokost, *Regdon* Gézát, az államépítészeti hivatal főnökét, dr. *Lippay* György tank. kir. főigazgatót, dr. *Borbola* Jenő rendőrfitanácsost és Szeged csaknem minden számottevő férfiát.

Az ifjúság a templomtéren helyezkedett el, ahol a virágokkal gyönyörűen felékesített tábori oltár körül sorakoztak. A volt tanítványok hosszú sora és a nagyközönség pedig bevonult a szent Demeter templomba. Megjelentek dr. *Vass* József közoktatásügyi miniszter egész kíséretével, gróf *Teleki* Pál nemzetgyűlési képviselő és volt miniszterelnök, aki a budapesti piarista főgimnáziumnak volt tanulója és a város minden notabilitása.

Az ünnepi Te Deumot *Prelogg* József kegyesrendi házfőnök és főgimnáziumi igazgató mondta a piarista tanárok fényes segédletével. Evangélium után *Vézner* Károly piarista tanár a következő beszédet mondta :

Novemberben lesz 300 esztendeje, hogy XV. Gergely pápa a kegyes atyák kongregációját a szerzetes rendek sorába emelte. S alig múlt el 100 év, mikor nemes Szeged város vezetőinek bölcsességéből és áldozatkészségéből messze Rómától, a magyar Alföld homoktengerében, a Tisza partján is kibontotta lombját a kalazanciusi gondolat fája. S most itt állunk a határkőnél, amely a kettős multat lezárja. Lelkünk ünneplőbe öltözik, az imádság fényes ruhájába. Van-e szebb ünnep az imádságnál? — Hálaéneket jöttünk énekelni az Úr színe elé, dicséretet mondani Istennek, az örök dicsőség királyának, hogy Kal. Szent Józsefet és az ő iskoláit adta a világnak, nekünk magyaroknak, nekünk szegedieknek. Hála és dicsőség a gondviselő Istennek, aki küzdelmeket és munkakedvet, csalódásokat és erőt, könnyeket és örömet, ezt az egész gazdag multat adta a mi őseinknek; hála és tisztelet a Boldogságos Asszonynak, a kegyes iskolák pártfogójának, aki átvezetett bennünket e két évszázadon; hála és dicséret a honfoglalóknak, akik dolgoztak és imádkoztak „ad maius pietatis incrementum“; hála a jötevőknek és barátoknak, akik támogatták és biztatták lépteinket; hála még az útbanállóknak és ellenségeknek is, akik miatt fényesebben ragyog mosi ez a mult . . .

Ezzel a meghatódott és imádságos lelkülettel közeledünk a mult elé. Remegő kezekkel vonjuk szét a fátyolt, amely e kétszázéves történelmet eltakarja s előtünk áll egy rozoga épület — történetíró bódénak nevezi — az Iskola-utcában, kevéssel azelőtt még pestises lazarétum, két szobácskával, nyüzsgő diákokkal. S ennek láttára egy másik kép merül fel lelkünkben: anno 1597, Rómában, a szent Dorottya-templom tőszomszédságában, két szűk, alacsony, kevés-világú szoba, benne gyermekek s köztük egy szent férfiú, Kalazancius. A szegedi kezdet tehát ugyanaz volt, mint a kalazanciusi kezdet. S a mustármag-kezdetből terebélyes jövő hajtott ki. Kalazancius iskolái szétszóródtak a világban, a szegedi pestises kórházból pedig iskola-palota emelte föl büszkén homlokát. Egyik év a másik után hanyatlott le, de a kegyes iskoláknak nem ártott az idő s nem vésett ráncokat

arculatára ; a korviszonyokkal járó külső és belső változások nem érintették a piarista iskolák lényegét, szelleme változatlan eredetiségben tört előre : a egyes iskolák a hosszú idő ellenére sem öregedtek, mert Kalazancius lelke él tovább bennök.

Ennek a kétszázéves fiatalságnak a titkát megtaláljuk abban a kapcsolatban, amely Kalazancius intézményét az evangéliumhoz fűzi. Kalazancius az evangélium ihlette meg, innen merítette hivatását : Krisztusnak, a paedagogusnak nyomába akart lépni. Megfogta lelkét az a határtalan szeretet, mellyel Jézus az evangélium szerint a gyermekekkel foglalkozott. S mikor Róma utcái eléje döbbsentették a sivár és szomorú valóságot: az elhanyagolt és a romlás prédájául hagyott gyermekeket, qui petierunt panem, et non erat, qui frangeret eis, akik kenyeret kértek, akik éheztek, akikben sirt az éhség az igazság után s nem volt aki nyújtsa nekik, akkor világosan látta életcélját, mely eddig az emberszeretet homályos sejtelmeként derengett előtte : a gyermekek apostola lenni, fölemelni a porból és Istenhez vinni a gyermekeket. És megszegte nekik az evangélium kenyerét. Nevelési ideálja az evangéliumi életeszmény lett: a tökéletes ember. „Legyetek tökéletesek, mint a ti menyei Atyátok is tökéletes.“ Ennek a nevelésnek az alapját is megtalálta az evangéliumban ; szt. János mondja : „semen Dei in illo est“, az Isten maga van az igazban. S lehet-e igazabb, mint a gyermek? A tökéletesség csirája szunyad lelkében, csak melegségre, fényre, gondozásra van szüksége, hogy életrekapjon és kivirágozzék. A kalazanciusi paedagogia ezt akarta megteremteni. A kalazanciusi iskolák ennek a nevelési eszménynek megfelelően rendezkedtek be: vallásgyakorlataik, a Kalazancius-rendelte oratio continuák, a szentségekhez való gyakori járulás, a Boldogságos Szűz tisztelete mind e cél szolgálatában állottak. Istenből indul ki, Istennel lenni, Istenhez visszatérni — ez a vezérgondolata az első kegyesiskolák napi munkarendjének. S ez a szent Demeter-templom, amelyben most állunk, s ez a kétszázéves múlt, amelynek mélyéről most Kalazanti Szent József jóságos arca tekint felénk, ezek a tanúi, hogy a mi iskoláink mindig hűek voltak ehhez a nevelési eszményhez. Öntudatos hit, „az egy szükséges“ keresése, kiművelt és megbízható akarat, ember, aki erőit és tehetségeit szabadon használja Isten dicsőségére, önmaga és embertársai javára — szóval egész ember, aki Istenből él és Istennek él : ez a piarista iskolák ideálja ma is. Az örök, az egyetemes, a katolikus életideál. S vajjon öregedhetik-e egy intézmény, mely az örök igazságokból kapja életerejét? Aki örök gondolatokkal táplálkozik, örökké él.

A kalazanciusi iskoláknak van még egy másik evangéliumi vonásuk is : az ifjúság krisztusi szeretete. Ma már paedagogiai közhely, hogy a nevelésben a tanító egyénisége és bánásmódja a legdöntőbb tényező, hogy a nevelés művészet, a szeretet művészet, amely csak keveseknek sikerül. Kalazanciuson kívül más is szerette az ifjúságot. Pestalozzi is szerette, mégsem hagyott nyomot maga után a világban ; most már csak egy név a nevelés történetében, amely előtt tisztelettel illik meghajolni. Kalazancius művésze volt a nevelésnek s ezt a művészetet hagyományként hagyta utódaira. Nem szürke

elméletekbe temette gondolatait; alig maradt fönn levelein kívül egyéb műve; ő megvalósította és intézménybe építette bele azt, amiről nagyszívű álmódzók ábrándoztak. „Nagyobb szeretete senkinek sincs, mint aki életét adja barátaiért“ — mondja Jézus Krisztus. S Kalazancius odaadta. Fejedelmi, arisztokrata származásából nem hozott mást magával, mint finom és nemes lelkét, különben lett pater parvulorum, a kicsinyek atyja, a szegények és legkisebbek szolgálja. Aki nagyot akar alkotni, az egészen annak él: minden élettevékenységét fölszívja a maga elé tűzött életcél. Kalazancius minden gondolata a gyermek: állandóan közöttük él, ismeri szokásaikat és bajaikat: mikor már hazakísérték őket, akkor is vele vannak, ott élnek és zsonganak lelkében, a szemük melegét érzi magán, hallja hangjukat; mikor munkába merül, velük foglalkozik, értettük dolgozik. Vasárnaponként összeül társaival s megbeszéli a hét iskola-eseményeit, tervez, figyelmeztet, alkot: ez a legkedvesebb szórakozása. Tanítványainak még iskolán kívüli munkáját is figyelemmel kíséri, az akadémiai (a mai önképzőköri) dolgozatok még távoli országokból, magyar fiúktól is eljutnak kezébe. Mikor a 90 éves aggastyán már nem bírja a munkát s a rend kormányzása elszóllítja az iskolából, reggelenként kiül az iskola elé, símogatja tekintetével az iskolába siető gyermekcsereget, kérdezi, oktatja, bátorítja őket. Hogyne rajonganának érte tanítványai? „Ami József atyánk“ — így hívják egymás közt. Szinte Krisztusra gondolunk a hegyibeszédes éjszakán, mikor szavaival megigézte és mintegy lelkébe ölelte hallgatóságát. Ime a kétszázéves multnak egy másik magyarázata: ez a kalazanciusi hagyomány, a szeretet művészete, ez a közvellen viszony a tanító és tanuló között. Itt nincs dermesztő távolság a katedra és a padok között; itt a tanító tekintélye nem ködökbe burkolt havas fönség; ebben a viszonyban benne van egy atya szigorúsága, egy anya szelídsége, egy gyónató megbocsátó, útbaigazító, bátorító együttérzése, egy jóbarát, atyai jóbarát kedvessége és érdeklődő bizalmassága: a szeretet viszonya. A szeretet pedig sohasem öregedik; Kalazancius iskolája századok után is él. S mikor ma visszatérünk a multba, érezzük, hogy ennek a kalazanciusi szeretetnek az ereje munkálkodott ott; érezzük, hogy szent az a föld, amelyen járunk.

A piarista iskoláknak lényeges vonása végül, mely szintén kalazanciusi eredetre vezethető vissza, a nemzetegyniséghez való alkalmazkodás. Kalazancius spanyol származás ellenére olaszul tanít és ír s hasonló eljárásra buzdítja távoli provinciákban élő szerzetes fiait is. Jól tudta, hogy nevelése csak akkor férközhetik a szívekhez, ha nemzeti nyelven szól; csak úgy szeretetheti meg magát, ha a nemzeti kultúra előmozdítására törekszik. Ez a kalazanciusi vonás sehol sem oly jellegzetes, mint nálunk, ahol a kegyes iskolák szétéphetetlenül összeforrottak a magyar kultúra történetével. Volt idő, mikor a legnevesebb írók és tudósok a piaristák közül kerültek ki. Volt idő, mikor a kegyes iskolák — az elnyomatás szomorú idején — a legmegvihatatlanabb várai voltak a magyar szellemnek. Volt idő, mikor harcoltak és üldözést szenvedtek a magyar szabadságért. Minden viharban és minden veszedelemben a helyükön álltak, nem jutalomért, nem csillogó karrierért,

nem anyagiakért, hanem a természetfölöttiből élő idealizmusból s a magyarság tüzes szeretetéből. És Szeged ebben is vezetett. Van egy szobor Szegeden, egy nagylelkű és izes-beszédű magyar pap mása, mely beszédes szimbolumként emelkedik a város közepén: Dugonics András, a magyar nyelv e szent fanatikusa, aki itt élt, itt tanult, itt tanított, innen nőtt bele a magyar halhatatlanságba. Ez a szobor néma ajakkal szól bele a mi ünneplésünkbe s hirdeti, hogy Szeged magyarságát és műveltségét a Dugonicsok, Csaplárok, Révaik, Horváth Cyrillek, Benyák Bernátok jelzik; s azok, akik nem jutottak a történelembe vagy az irodalomba, a homályban élő, a névtelen halottak, az igénytelenség és a szerény visszahúzóds hősei, egyszerű szerzetesek: a többi kegyes atyák. Mikor idejöttek, mint lelkészeknek dalmát—német—szerb nyelven kellett prédikálniok, s megtörtént, hogy a magyar beszédet hallgatóság hiányában nem lehetett elmondani. Ebből a kevertnyelvű és érzésű városból forrott ki a színmagyar Szeged, ahol utána fordulnak az idegen szónak. Hosszú évek lelkes és zajtalan munkája volt ez: előlről kezdeni, elemi iskolákban bajlódni, sohasem pihenni, türelmet nem veszteni, a liceumokon át kifelé hatni a társadalomra, sőt a határon túl, messze vidékre. Most, hogy a hálaadás e forró perceiben feltámasztjuk őket, könnyezve hódol feléjük a Bánát, a Bácska, az egész délvidék, legfeketébb magyar gyászunk e töviskoszorús vértanúi. A magyar gondolat innen sietett feléjük, innen vitték le a magyar kultúrát, ide jöttek, a kegyes iskolába magyar szóért és magyar szívért, s ma is a drótsövények és blokádok gyilkos igazságtalanságain keresztül a közös múlt vérrokonsága és a közös kultúra lelki egysége a mi legösszetartóbb erőnk, a mi legvígasztalóbb reménységünk. Ha délre tekintünk, elborul s mintha zúgni kezdene ez a kétszáz éves múlt, rejtelmesen, haragosan és vérforralóan. A szegedi piarista iskola meg nem öregedhetik; élnie kell, mert egy halálrasedzett nemzet élni akar.

A múlt az ősöké volt; szép és nagy volt. A kalazanciusi világosság világított benne. Most új századok hajnala köszönt reánk. Mi pedig, Kalazancius késő unokái, akiket Isten minden érdemünk nélkül hívott a paedagogia Christiana munkájába, megilletődötten és félelemmel állunk a titokzatos jövő kapujában. Vállunkon egy kétszázestendős múlt: az áhítatos és diadalmas kötelességteljesítés szent öröksége. Vajjon elbirjuk-e? Vajjon méltók leszünk-e a szegedi honfoglaló nagy piaristákhoz? — Előttünk egy romokban heverő ország, egy leroskadt-lelkű, önbizalma-vesztett, önmagával meghasonlott nemzet. Az a Szeged, amely hívta és fogadta az első kegyes atyákat, szegény, kifosztott, műveletlen, elvadult erkölcsű város volt, s lett belőle — Kalazancius fiai áldozatos munkájának hozzájárulásával — a mai Szeged. Vajjon lesz-e erőnk a nagy erkölcsi Mohács után a lelkek restaurálására? Vajjon lesz-e erőnk az ezeréves Magyarország felépítésére az ifjuság lelkében? A bizonytalanság e nyomasztó hangulatában, mint szent Atyánk, mi is az Égre tekintünk, innen kérjük az erőtöbbletet, az isteni erőt a kalazanciusi munkára. Rómában, a szent Pantaleon kápolnában, melyet Kalazanti Szent József dolgozó szobájából alakítottak át, őrzik az ő ereklyéit. Itt van az ő romlatlan

épségben maradt szíve, a jóságnak és életbölcsetségnek kifogyhatatlan szent-ségtartója és nyelve, a tudomány és istenfélelem fáradhatatlan és melegsavú hirdetője; e kettővel hódított, szelídített, erősített s nevelt kemény jellemű férfiakat, soha ki nem alvó hittel és tündöklő intelligenciával. A múlt és jövő e határmesgyéjén szorongó lelkünket fölemeljük a mindenek Atyjához, hogy tegye szívünk helyébe Kalazancius szívét, tegye nyelvünk helyébe Kalazancius nyelvét: adja meg a mi hivatásunk isteni kegyelmét. S mi megyünk előre a régi úton új idők felé, örök ideálokat viszünk magunkkal s ezer pokol és ezer Balkán sötét barbárságai között is megőrizzük a mi anyaszentegyházunkat és a mi hazánkat. Amen.

Ezalatt a Templom-téren *Niklos* János piarista tanár mondott az ifjúságnak ünnepi szent misét, melynek végeztével *Óveges* József piarista tanár a következő beszédet mondotta:

Kedves Fiúk!

Az Úr győzelmének emlékét ünnepeljük ma. Az egész kereszténység köszönti a királyt, ki ma szállott fel diadalmasan országába, hol uralkodik az erény, homály nélkül fénylik a tudás és hófehérek, szeretet tűzében tisztultak a lelkek. Itt lent pedig a bűn és lélek, a sötétség és szellem szomorú küzdelme, amelyből fejlődik lassan Krisztus országa. Fent diadal, lennt harc. De szükséges a harc, hogy győzni lehessen, kellenek példaadó, irányító, bátor harcosok, kik a küzdő lelkek seregét a dicsőség felé vezetik. E harcosokat, az őket mozgató eszméket ünnepeljük ma a vezér győzelme napján, de a dicsőség nem az övék, egyedül Őt illeti az ünnep, a hála, a glória.

Az 1720. év július havának 11-én három vándor — az első három piarista — jött Szegedre. Nem jöttek pompával, fény, külső dísz nem kísérte megjelenésüket. Minden ékességük Kalazancius reverendája volt és az, amit szívükben hoztak. Szívükben pedig hoztak tudást, erőt, fegyelmet és kemény igénytelenséget. Jöttek hárman, szerényen, feltűnés nélkül, lemondva minderről, ami kápráztató, pompás és a szent Demeter-templom délkeleti oldalán egy rozszant viskóban húzták meg magukat. Egy másik primitív lakást is látnak szemem a századok hosszú sorának elején, egy barlangot, mely szintén igénytelen, szent léleknek volt első menedéke és e barlangból szépség, tiszta élet, boldogság és erő áradt az érzéketlen, erkölcsileg eldurvult, Isten útjaitól távol járó, lelki sötétségbe merült emberiségre.

A tudatlanság és lelki eldurvulás kettős éjszakája borult abban az időben Szegedre is. Hiszen még alig 36 éve szabadult fel a török uralom alól és csak a két éve kötött passarovici béke biztosította véglegesen, hogy nem kell többé féltene anyagi és szellemi kincseit a török rajtaütésektől. Gyomverte szántóföld, zuzmarával borított pusztuló kertek voltak akkor az emberi lelkek. Most már gondolhatott a város arra, hogy fölszabadítsa azt a sok szépséget, fejlődés-csírát, melyek ifjúságának lelkében mint élő gyökér az avar alatt, vagy téli álmodó mag szunnyadtak.

Kikre gondolhatott volna a város akkor, mikor erre a célra kevéssel

beérő, de mégis önfeláldozó, jó erőket akart megnyerni, ha nem a piaristákra kik már abban az időben híresek voltak alapos, sok tekintetben új utakon járó tanításukról és hazafias, vallásos szellemű, humánus nevelési rendszerükről. És ők engedtek a hívó szónak, 1721 őszén kezdték meg a tanítást egy — a hajlékukhoz méltó — bódéformán összetákolt intézetben az Iskola-utcában. Küzdve a hely alkalmatlanságával, nem ritkán a megélhetés nehézségeivel is, feleltek meg önfeláldozó munkával kötelességüknek, míg 1793-ban felépítette a város az új gimnáziumot, de nem egészen 100 év alatt ez is szűknek bizonyult és 1886-ban — a város bőkezűségéből — egy újabb, rendeltetéséhez és híréhez méltó épület vette át a réginek hivatását és hagyományait.

Ezen dátumok közé sorakoznak 200 esztendő lapjai, melyeket Kalazancius fiai írtak tele lankadatlan, a kötelességtudás és szeretet, Isten- és hazaszeretet forrásaiból táplálkozó munkásságukkal. A világ a mozgalmak, törekvések, az eszmékért vagy anyagi javakért folytatott küzdelmek nagyságát több-kevesebb joggal az eredményekből szokta megítélni. Ha mi is csak némi fogalmat akarunk alkotni magunknak e két század fontosságáról, arról, hogy mit jelentettek Szeged történetében, ha azt akarjuk, hogy tudatára ébredjünk döbbenetes tartozásunknak a múlt iránt, ha azt akarjuk, hogy szívünk melegebben, büszkébben dobbanjon meg minden visszaemlékezésnél és felcsillanjon szemünk, ha a jövőbe nézünk, vessünk pár pillantást arra, amit e két századnak köszönhetünk, annak munkájára és eredményeire.

De ki lenne oly balga, hogy grammokban számita és dyn-ekben fejezze ki, mennyi erőt szöktetett virágba, rügybe a jótékony napsugár és mennyi csírárt érlelt maggá az évek folyamán? Ki tudná centiméterekben kifejezni a természet erőinek felzsendülését egy áldott tavaszi eső után. Ép ily haszontalan és együgyű dolog lenne azt hinni, hogy mérlegre tehetjük századok minden gyümölcsét. Hiszen oly durva szemünk, oly keveset láttunk meg, csak azt, amibe belebotlunk, ami mellett lehetetlen elmennünk anélkül, hogy észre ne vegyük; pedig a legszebb drágakövek a föld alatt vannak örökre elrejtve, örökre elfeledve. És milyen kevésbé tudjuk méltányolni azt is, amit szabad látnunk. A művésziesen csiszolt gyémántot megcsodáljuk; ugyan ki gondol ilyenkor a bányászra, aki küzdve az elemekkel a gonosz emberekkel, keze munkájával kaparta elő a föld mélyéből, ki gondol a gyémánt-köszörűsre, aki egészségét, verejtékét, szeme fényét, köszörülte bele lapjaiba, hogy annál tündöklöbben ragyogjon. Kétszáz év alatt 100 ezernél több gyémántnál is drágább kincset, halhatatlan gyermeki lelket bányásztak elő ez ósdi épületben és csiszoltak átlátszóvá, ragyogóvá, hogy talpig férfiai legyenek Magyarországnak s majdan polgárai a Mennyországnak.

Az első célt megvalósították azáltal, hogy közölték velük a tudás kincseit és hazaszeretetre, jellemességre nevelték őket, a másikat biztosították a vallásos oktatással. Mindegyik téren új utakon jártak, ami nem csekély titka sikereiknek. Jól tudták, hogy a sokféle meg nem emésztett tudomány csak zavart okoz és felületességre nevel, a szükségesre fektették tehát a

fősulyt, keveset, de jól. Tanítási rendszerük nem volt merev, az utasítások és szabályok vaskeretébe zárva, észszerű, nemes szabadsággal éltek és így meg volt adva a fejlődés lehetősége. Míg a többi iskolák az előző századok szellemi kincsein kérődztek, a piaristák fája az új idők szellemének megfelelően új hajtásokat is hozott. Iskoláikban bátran megszólaltatják az új bölcséletet, a földrajz, hazai történelem, mythologia, római régiségtan és egyéb tudományok tanítását csak a piaristáknál találjuk. Különös figyelemben részesítik a máshol elhanyagolt mennyiségtant és természettudományokat. A szegedi intézet nemcsak népességével, hanem a benne uralkodó szellemmel és tudományos hírével is messze kivált a hazai intézetek közül, ami csak fokozódott akkor midőn a város a gimnáziumot líceummá fejlesztette 1792-ben. E tény mérhetetlen hatással volt a város és környékének szellemi fejlődésére. A rend legkiválóbbjai tartották kitüntetésnek a líceumi tanárságot és nem egy történelmi név viselője szította ismét magasra a tudományok iránti vágyat a tüzes magyar keblekben.

Ámde a tanító, aki csak ismereteket közöl: mesterember; aki a jellemet neveli, művész. A piarista atyák művészek voltak. Sokra becsülték az értelem művelését, de sohasem hitték, hogy ez egymaga elegendő az erkölcsi műveltség biztosítására. A kiművelt értelem csak tolvajlámpás, mely a bűnök és az érzéki vágyak útjainak megvilágítására is felhasználható. A tudomány csak akkor áldásos, ha a lélek és jellem művelése lesz ellensúlya: „a szép lélek, tiszta erkölcs, harmonikus élet: ez az igazi remekmű. Azért Isten a szobrokat, a képeket lenn hagyja, de a múzeumába a szép lelkeket viszi át, mert a márványremekből meszet égethetnek, a képből rongy lehet, de a lélek, mely Isten képére alakult, maradandó, örök emlék lesz; ezt a remekművet az Úr Isten élvezi. Ezt hitték és ennek értelmében cselekedtek. De a lelket így kiművelni, ily remekművé tenni csak vallással lehet. Ezért nőttek ki a piarista iskolák mindenütt a templom mellett, hiszen ott volt azoknak a helye.

És neveltek lelkeket, melyek voltak, mint a damaszkuszi penge, edzettek, ellenállhatatlanul keresztülhatolók minden akadályon és azért mégsem ridegek, hanem gyöngéd, lágy csengésűek. Neveltek vallásos lelkeket, kiknek vallásossága nem volt hideg, komor, hanem lelküket úgy szövö át Isten, mint egy szép májusi vasárnap délelőttöt, hol az ég kékjéből, a fák zöld szeméből az ugrándozó táncos napsugárból Isten mosolyog ránk. Kopogtattak és élő források buggyantak elő a kopár pusztában. Imádkozni és énekelni tanítottak.

Piuszok voltak a szó legnemesebb értelmében, kik tudtak mosolyogni, örülni és emellett testük, lelkük legparányibb atomáig hungarusok. Hiszen a magyar föld adta őket, a magyar kultúra szolgálatára szentelték életüket, magyarságuk szent szeretetére nevelték fiaikat is. Jóllehet a tanítás nyelve egy századnál tovább latin, de minden piarista egy lángszóró volt, melynek tűzében porrá égett minden, ami nem magyar, nemcsak az iskolában, de ennek falain kívül is.

Abban az időben Szeged város polgársága nagyon vegyes nemzetiségekből: német iparosok, dalmát és szerb kereskedők, német nyelvű katoná-

ságból állott és nemcsak szórványosan. Így történt meg, hogy mikor a piaristák betelepülésük után a dalmát és szerb nyelvű prédikáció mellett magyar beszédet is akartak a Rókuson mondani, egyetlen hallgatójuk sem akadt. Hol vannak most az idegen ajkúak? Elolvadtak, mint a kohóba dobott ólom-szemecske. A vidék: Bánát, Bácska, Torontál, Temes másnyelvű lakosai a szegedi nagyhirű gimnáziumba küldték fiaikat; azok bejöttek mint magyar szót nem is értő svábok, rácok, oláhok és hazamentek mint a magyarság apostolai, kik lassú, de biztosan átalakító hatást gyakoroltak az idegen elemre. Így lett a nemzeti szellem melegágya, a magyarság sarokbástyája a szegedi gimnázium.

Ez nem is csodálatos. Ott látták maguk előtt a lelkesítő példákat. Egy Benyák Bernátot, ki már 1777-ben magyarul tartotta bölcsészeti előadásait. Azután ott voltak példaadólag az intézet jeles tanítványai, a tősgyökeres magyar Dugonics, ki a germanizáló József-korszakban merész hangon vallja magát magyarnak és a nemzeti érzelmek ápolására buzdítja honfitársait. Előttük lebegett lelkesítő például a magyar nyelv rendszerének megalapítója, Révai Miklós és végre, hogy többet ne említsek, a közeli német világban egy Horvát Mihálynak neve hogyan hathatott volna a szent hazai földért való lelkesedést és áldozatkészséget felgyújtólag?!

Legyen elég e nehány vonás az eredmények körvonalozására. Előttük hidegek, közömbösek, fásultak voltak a szívek, lusta homályba, éjbe, fagyba temetkeztek a lelkek. Tudásuk, szívük barázdákat hasított az alföldi ugarba, kezük nyomán új vetés sarjadt az avar helyén és magvakat termett a kopár, szikes alföldi talaj. Nevelésükkel összekapcsolták az időt és örökkévalóságot, a múltékonnyt és maradandót.

Mindaz, amit hallottunk, megtanított bennünket becsülni e két századot és annak munkásait, de hogy a becsülés mellett még a szeretet is fellángoljon szívünkben irántuk, nézzünk még egy kissé lelkükbe.

Aki nevel, az kópiáz, önmagát másolja. És csak az kópiázhat, akiben megvannak a szép, nemes, tiszta, acélos magyar lélek vonásai. Bennük megváltak és megvannak minden piarista lelkében.

Szívük tele volt és van melegséggel, szeretettel, mely kiárad belőlük és vonz. Elsősorban nem tudásukkal, nem fölényükkel akarják magukhoz édesgetni, bilincselni a lelkeket, hanem jóakaró, megértő, szerető lelkületükkel. Tanárok a katedrán, atyai barátok künn.

Tüzes lélekkel a legnemesebb igénytelenséget párosítják. Az igénytelenség nem mindig dicsőség, hiszen igénytelenek az együgyűek, a lelki szegények is. De igenis erő és ékesség akkor, ha belső gazdagságunk végtelen nagyságának öntudatából fakad. Övék a gyermeki lelkek: mérhetetlen kincs! Birtokunkban egy hivatás, melynek értéke végtelen. Támaszhatnak-e ily lelkek igényeket lidércfény és délibáb után? A sasok fészket maguknak sziklahasadékokban kemény galyakból raknak. De hiszen tisztaságot, szabadságot, fényt szomjazó sasfiókákat csak független, szabad lelkek nevelhetnek, kik kimeríthetetlen kincseket birnak lelkünk igénytelenségében.

Áldozatos buzgóság viszi, ragadja őket. Elhagynak otthont, szülőföldet, hogy felvéve Kalazancius egyszerű reverendáját lelkük mécsesével ösvényt kereső lelkeknek mutassák az utat. Buzgalmuk nem lármás, hangos, mint a hegyi patak, mely vékony sugárban szökik ugyan, de csobog, zajong és szivárványt sző feje fölé; munkájuk, buzgalmuk olyan, mint a Tisza folyása: halk, méltóságteljes, de hajókat visz és malmokat hajt.

Önálló külön egyéniség mindegyik, de nagyok lélekben, lelkesek hivatásban, apostolai egytől-egyig a magyarságnak, a kalazinciusi gondolatnak és ha kell, vértanúi is. Jól tudják, hogy az erkölcsi és szellemi újjászületés útjai sziklák között, mocsarakon, őserdőkön, hegyeken keresztül vezetnek, de a tudás varázsvesszejével és Jézus keresztjével törik a sziklát, irtják az erdőt.

Ily férfiak lelke harmatozott, mint eső, szóródott, mint napsugár és hullott, mint izzó parázs a lelkekbe két évszázadon át.

Fiúk! Most azon lelkek tízezrei állanak körül benneteket, kikben az ő tüzük lángja sokasodott meg, gyújtott új fényt, árasztott meleget és kérnek titeket, kövessétek ti is példájukat.

Legyen a ti lelketek is mécses, mely világít és tűzhely, mely melegít, úgy a magyarságban, mint vallásosságban. Akarjatok jót tenni, jót tenni minél többet, nem emberek kedvéért, nem látszatra. Tanuljátok meg példájukból, hogy bármely hivatásban egész lelkünk belefektetésével isteni munkát kell végeznünk és ha néha kenyér helyett köveket kapunk, örüljünk: aki rejtekben is lát, megfizet nekünk! Szeressétek a földet, örüljétek a dalnak, napsugárnak, de sohase feledjétek, hogy e világ csak halovány árnya igazi hazánknak!

Te Deumot énekelnek odabenn. De ez csak elhaló lüktetése, halvány visszhangja legyen annak a hálaéneknek, mely lelkünkben viharzik és kövesse azt a Hazádnak rendületlenül! Ennek hangjai mellett látok egy sasszárnyas, lilimos, szíve felett háromszínű szalagos hófehér csapatot bevonulni az új száz év kapuján. Fiúk, felettünk Dugonicsok, Révaiak szelleme lebeg, az ő szemük rajtunk. Tekintetük kérő, biztató most, de megvetést lövell, villámot szór s átkot, ha nem folytatjuk becsülettel azt, amit ők ránk örökségül dicsőséggel hagytak. Józan megfontoltság, munkaszeretet, lelkiismeretesség, vallásosság és mindent átizzó hazaszeretet azok az alaperények, melyek a múlt századok évkönyveiben fel vannak jegyezve a szegedi ifjúságról. Ezeket véssé a mai nap még mélyebbre lelketekbe, oly mélyre, mint amekkora szükség van rájuk, éppen ma. És utánunk azon az úton, melyet ezen intézet kétszázados hagyományai és rendünk szelleme mutatnak.

Mögöttünk két kincses század, körülünk csonka, vérző ország, rablánc, átok . . . és a jövőben? Fiúk! Ha nyomunkban jártok: visszaszerezzük Nagymagyarországot! Amen.

Szent mise alatt az intézeti Mária Kongregáció tagjai szent áldozáshoz járultak.

Féltizenegy órakor megkezdődött a városi színházban az intézeti Segélyző Egyesület javára rendezett jubiláris ünnepély a következő műsorral:

A városi színházban délelőtt féltizenegy órakor tartandó emlékünnap műsora:

1. Az ünnepséget megnyitja Prelogg József intézeti igazgató.
2. Fichtner Sándor: 1848. Szimfonikus költemény. Előadja a Szegedi Filharmonikus Egyesület Fichtner Sándor karnagy vezetésével.
3. König Péter: Adante a hegedűversenyből (II. tétel). Előadja dr. Belle Ferenc hegedűművész, zenekari kísérettel.
4. Arany—Révffy: Rendületlenül! Énekli a főgimnáziumi énekkar.
5. Ünnepi beszéd. Mondja dr. Csaba Jenő.
6. Az alsó osztályok válogatott tornacsapatának szabadgyakorlatai katonazenére.

7. Tárházi. Vig szabású játék 5 szakaszban, Dugonics András Királyi Oktató által. (Piarista iskolai vigjáték 1789-ből.) Átdolgozta és színre alkalmazta Német Károly. Rendező Szilágyi Aladár, a szegedi városi színház tagja. Prologus. Írta Orbán János. Előadja Aigner Károly I. A) o. t. A jádzó személyek: Tárházi, gazdag kalmár Somogyi Miklós VIII. o. t., Gondosi, mindenese Armentano Alajos VII. o. t., Ágyúsi, nyug. főstrázsamester Förgeteg János VIII. o. t., Pisztoli, Ágyúsi főinasa Széll István VI. o. t., Peti, másik inasa Lányi János VII. o. t., Deáki, Artium Liberalium magister Kúp Gyula VIII. o. t., Téntai, inasa Regdon László VIII. o. t., Polgári, elszegényedett földbirtokos Völgyesi János VIII. o. t., Sehonnai, mindennél minden Schmidt Béla VIII. o. t., Versei, poéta Fodor Ignác VIII. o. t., Trummel, német csap-láros Schreiber Miklós VIII. o. t. Színhely Tárházi házának pitvara. Epilogus. Írta Orbán János. Előadja Schmidt Miklós II. A) o. t.

8. Berlioz: Rákóczi induló. Előadja a Szegedi Filharmonikus Egyesület Fichtner Sándor karnagy vezetésével.

Óriási virágcsokorhoz hasonlított a zsúfolt nézőtér, amikor dr. Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszter megérkezése után *Prelogg József főgimnáziumi igazgató* a következő beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

Jól tudom, hogy a lelkes taps az imént és ez az ünnepélyes csend most, a szeretetnek és tiszteletnek eme kedves jelei, nem az én igénytelen személyemnek szólnak, hanem ennek az egyszerű, fekete köntösnek, melyet én is büszke örömmel viselek.

A taps a szeretetnek, az ünnepélyes csend a tiszteletnek jele és ha ezzel megkaptuk a választ arra a kérdésre, van-e értéke annak a munkának, amelyet a piaristák 200 év alatt Szegeden végeztek, nekünk ez mindennél értékesebb jutalom.

De a saját munkánk értékelése nem lehet ma a mi feladatunk. A mi szavunk ma a hála szava. A hála szava mindenekelőtt a jóságos Istennek, aki ezt a napot megérvünk engedte; aki bőséges áldására méltatott bennünket és megengedte, hogy e városban két évszázadon át szolgáljuk szent val-lásunk és édes magyar hazánk ügyét. Megilletődött lélekkel borultunk le ma az Úr oltára előtt. Hátatelt szívünkből fölbuzgott a Te Deum laudamus és hálaadás után forró imában kértük az Egek Urát, adjon erőt egy új század határmegyéjén, hogy meggyőződéssel vallott hitünknek és vészes napokat

élő édes magyar hazánknak a jövőben nagyobb, értékesebb szolgálatokat tehessünk.

A második szó, amelyet a mélyen átérzett hála készít ajkunkra, Szeged szab. kir. város nemes hatóságának és közönségének szól. Annak a hatóságnak és annak a közönségnek, amely szinte dédelgető szeretettel sietett mindig segítségünkre, valahányszor kulturális és nemzeti munkánkban támogató segítségre volt szükségünk. Legyen legszebb jutalma a tudat, hogy ami sokat erre az iskolára két évszázadon át áldozott, azt a haza oltárára tette le és legyen meggyőződve, hogy a piaristák ezt a befektetett tőkét szívük minden izzó szeretetével, lelkük minden lángoló lelkesedésével, tudásuk minden erejével a jövőben is az édes magyar haza javára fogják kamatoztatni.

Mielőtt még jubiláris ünnepélyünket megnyithatnám, hozzátok van néhány szavam, szeretett kedves tanítványaim! Ugyebár, minden munkánkat imádsággal szoktuk kezdeni, jól tudva, hogy Isten áldása nélkül nincs sikeres munka. Ma is azzal kezdtük. Szerencsétlen magyar hazánk sorsa — sajnos — ujabban arra készítetted benünket, hogy imádságunkhoz egy hitvallást is fűzzünk.

Kedves Fiaim! Szegény magyar hazánk egyetlen reménysége! A ti le nem rongyolódott lelketek, a ti ifjú, lelkesedésben izzó szívetek gyűjtsa lángra a mi fáradt, szárnyaszegett lelkünket. Gyűjtsatok reménysugarat a jövőbe; mutassátok meg, hogy lesz gyümölcs a fán, mert van virága; mutassátok meg, hogy teljesülni kell Vörösmarty jóslatának: Csakugyan lesz még egyszer ünnep a világon! Álljunk fel helyeinkről és mondjuk el lelkesült hittel, szent, rendíthetetlen meggyőződéssel az új magyar Hiszekegyet:

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen.

Az igazgató ezen utóbbi szavai alatt a közönség felállott helyéről és együtt mondotta vele a nemzet hitvallását. Közben a színpalak mögött az intézeti vegyeskar elénekelt az új magyar Hiszekegyet, melyet *König Péter*, városi zeneiskolai igazgató zenésített meg. Ennek végeztével az igazgató e szavakkal fejezte be beszédét:

És most jubiláris ünnepélyünket megnyitottnak nyilvánítom.

Az igazgató megnyitóbeszédére Dr. Somogyi Szilveszter polgármester a város közönsége nevében a következőkben válaszolt:

„Tisztelt Ünneplő Közönség! Kedves Polgártársaim! Engedjétek meg, hogy Prelogg igazgató úrnak gyönyörű megnyitója után a Ti nevetekben és a város egész közönsége nevében egy pár szavát, egy pár mondatát mondjam el annak a szeretetnek és hálának, amely ennek a városnak a közönségét a magyar kegyes-tanítórendhez köti.

A szeretet, a szeretet egyének vagy intézmények iránt a legdrágább kincs, amit adhatunk és ezzel magunkat is gazdagíthatjuk. Ez a leggyengédebb

mirtuskoszorú, amit emberi érzemény valaha mások homlokára font, amelynek minden lombja, lombjának minden levele a segítség, a támogatás, a jó és balsorsban való részvétel és minden jó és minden nemes érzésnek a kútforrása, amellyel baráti lélek a hű szívet illelheti.

Ezzel az igaz, bensőségteljes szeretettel köszöntöm a város közönsége nevében a 200 esztendő óta működő szegedi piarista rendházat és annak mostani tanári karát.

A kegyes-tanítórendhez méltó szerénységgel kicsiny, szerény keretekben indult meg ez az ünnepély és ime mivé lett? Az országnak vezérférfiai tisztelték meg bennünket magas látogatásukkal. Ünnepel ennek a városnak apraja nagyja.

Itt, ezen a színpadon, itt a festett falak között máskor jó színészek utánózták híven az életet és a közönség részéről virágcsokor és tapsorkán volt a jutalmuk. Ma az élet komoly színpada tulajdonképen a nézőtér, amely vidám komédiát és komor tragédiát mivelünk játszat el. A mi szívünk az, amely kacagva sir és a 200 év óta köztünk lévő kegyesrendi atyák, akik mindig arra oktattak bennünket, hogy mérsékletet tartsunk az élvezetekben és ne essünk kétségbe a sors csapásai alatt.

Az élő növendékek, öregek és ifjak részt vettek a mai ünnepélyes Te Deumon és mi úgy éreztük, hogy régen elköltözött társaink árnya is velünk van. Köszöntötték Titeket, kegyes Atyák! Köszöntöttek a százezer tanítványok, az a sok kiváló ember, aki a Ti kezetek alól, a Ti nevelésnek mellől került az országban vezérlő pozícióba, az a sok generáció, akiknek a Ti lelketekből adatok mindig egy-egy részt, az iparosok, a kézművesek, akiket életbölcsekre és szorgalomra tanítottatok, földművelők és a többi növendékek, akik töletek Istenfélelmet és a hazába velett rendíthetetlen hitet sajátítottak el.

És mi nem kívánunk mást Töletek, Kegyes Atyák: legyetek hozzánk olyanok, minők eddig voltatok. A Ti hazaszeretetek, vallásszeretetek maradjon sziklaszilárd, mint a hegyóriás, a Ti tanítástok legyen erős és ellenállhatatlan, mint a földrengés és állhatatosan törekedjétek nemes céljaitok felé, mint a végtelen magasságban felettünk ragyogó sarkcsillag és neveljétek, vezessétek, oktassátok, ha kell, feddjétek, korholjátok az ifjúságot és akkor óáltaluk újólag fény fog derülni a hazára.

A város közönségének meleg szeretetével köszöntelek benneteket!

A *Szegedi Filharmonikus Egyesület*, melyek tagjai legnagyobb részben intézetünknek egykor növendékei voltak, hatalmas lendülettel adta elő *Fichtner Sándor* karnagy hangszerezési pályadíjat nyert nagyszabású szimfonikus költeményét, melynek alapmotívuma: Fel, fel vitézek a csatára!

Majd az intézet volt kiváló tanítványának, *dr. Belle Ferenc* hegedűművésznek valóban kiváló játékában gyönyörkölt a közönség. Az intézeti vegyeskar *Sümegei Gyula* piarista tanár vezetésével kiváló művészi élvezetet nyújtott a hallgatóságnak. *Csaba Jenő* dr. piarista tanár költői szépségekben is gazdag ünnepi beszéde után, — mely azóta nyomtatásban is megjelent —

az alsó osztályok válogatott tornacsapatának szabadgyakorlatai következtek katonazene mellett. Tapsorkán fogadta a hófehérbe öltözött, fekete övvel és nemzeti kokárdával díszített, ütemes, feszes lépésekben a színpadra vonuló bájos kis sereget. A bámulatosan fegyelmezett kicsi fiúk gyönyörű mutatványai elragadták a közönséget és bárhová tekintett az ember, mindenüft csak örömkönnyekeket láthatott felcsillanni a nézők szemében és könnyekek között mosolyogva mondogatták egymásnak: ime a jövő nemzeti hadsereg! A hálás és meghatott közönség tüntető elismeréssel jutalmazta *Pesti Lajos* tornatanárt; az ő legszebb jutalma azonban a kicsi emberlélek ragaszkodó szeretete . . .

Némi szünet után megkezdődött *Dugonics Tárházijának* előadása. Valóságos tapsvihar tört ki, amikor korhű díszmagyarban a függöny elé lépett *Aigner Károly* I. A) oszt. tanuló, hogy *Orbán János* piarista tanár ez alkalomra irt Prologusát elmondja. Bátran, minden elfogultság nélkül szólott:

„Különös örömkre, hálánkra érdemes Nézők, úgymint Excellenciás, Aranygyapjas, Aranysarkantyús és más Vitézek, Méltóságos, Nagyságos, Főtisztelendő és Tekintetes Uraságok, valamint Nemzetes Asszonyok, Nagyszonyok, Asszonyságok, Úrfiak és Kisasszonyok!

A jádzó személyek közül én nem vagyok, hanem a komédiára előkészületnek igen szorgalmatos figyelmezője valék s most is ott ólálkodék körülöttük, de veszteségemre, avagy — ha kegyesen fogattok — különös szerencsémre, mivelhogy sok serkentés és magam ellenszegzése után nyakamonragadának, még több: a rettenetes Ágyúsi főstrázsamester kardját kivonván, tizenegy jeles nyelveken vezényelvén a kegyes nézők elébe igazítottak, hogy a nagyobb ceremóniáért is előbeszéddel játéukat még méltóbbá tegyem. Fogadjatok hát kegyesen!

Üdvözölve legyetek általam a jádzó személyektől; áldást, békét kívánok a játékszinbe gyűlt érdemes szemlélőknek. Pártolást, velökérzést kérnek és még azt, hogy kancsalul ne ítélendjete a komédiáról, a hallott dolgok közül pediglen némelyek ne sértsék kényes füleiteket, mert kétszáz esztendővel visszazállandunk abba a korba, mikoron a kegyes oskolabéli szerzetes papok jeles városunkban megtelepedének. Ne várjatok hát operát, operettet, korunkbeli vigjátékot, grandiózus tragédiát, hanem együgyű, régimódi komédiát, a borissza Peti mondásával emígyen is mellette szólván: ki óbort iszik, nagy bölcs, szintűgy, ki szivből néz régi játékot.

Régi könyveket forgatván, egy kis időt ne sajnáljatok tölem annak elmondására, hogy a komédia: Tárházi az 1789-iki esztendőből Gyöngyösi nevet viselt ennekelőtte; dátum szerint 1770-ben ékes deák nyelven előadatott a váci deákelődeink által a majális ünnepségen Migazzi bibornok és sok más uraságok fényes színe előtt, cum plausu, tapssal, Opimius névvel. Szerzé pedig a tekéntetes szabad királyi Szeged városának igen jeles fia: főtisztelendő Dugonics András, kegyes oskolabéli szerzetes pap; a józan s egyszersmind természet Tudományoknak oktatója, a pesti tanulmányoknak királyi mindenségében a tudakosságának királyi tanítója, a tanultaknak egyik tagja, a jeles természeti karnak őrebbike. A főtisztelendő uraság bokros érdemeit nem kiseb-

bítendem, ha elárulandom, hogy nem mindenestől az ő elmeszüleménye, hanem az idegenből átvett komédiát talpig megmásolva úgy helyezte által magyar játékszinre, édes hazája nagyobb dicsőségére, a nézők kedvöknek legeltetésére, hogy éppen eredeti komédiának tessen.

Ágyúsi főstrázsamester uram kemény szavait hallom, nyilván megfogyatkozott már türelme a hosszú előbeszédért, tán meg is akar atakérozni, de én magamat a rám figyelmező becses nézők védszárnyai alá helyezem. A komédiát elejétől végig nemsokára látandjátok, mindazonáltal röviden elmondom a sommáját :

Tárházi jószágára hárman áhétoznak: Polgári, falusi ember, Deáki Liberialium Artium Magister tudós és Ágyúsi főstrázsamester. Ágyúsi és Deáki többek — különösen Sehonnai — fondorkodásaik után igen nagy szégyenben felsülnek. Tárházi ugyanis nevenapjára Ágyúsi részéről üdvözlő versek helyett szitkozódó, gyalázkodó versezeteket kap — cselből; Deáki pediglen Tárházi szolgájának, érette tett szolgálataiért 100 arany helyett cserepeket küld — gonosz csere után. Így maradand grátiában Polgári, aki az öszvebékélt másik két uraság bőszt támadása ellen Tárházit megoltalmazza.

Különös szívbeli örömmel értekezném továbbra is e tisztos úri Gyülekezettel, de helyt és időt kellett adnom a játéknak. Elárulom, hogy ideirányításomkor félelem szállta meg szívemet, hanem körül jártatván tekintetemet jólesett legeltetnem szemeimet a kegyes Nézőkön, látván nyájas orcáikat, szeliden simogató nyájas tekintetük bátorságra gerjeszte. De im, Sehonnai és Polgári lépteit hallom; ismételten kommendálom a jádzó személyeket a játékszinbe gyűlt érdemes szemlélők kegyeibe, legyetek erányukban ugyanazon nyájassággal, valamint erányomban. A játék kezdetét veszi, szép lesz, üljetek, csendesen legyetek és kegyes füleitekkel igen figyelmezzetek!

Ezzel az előadás megkezdődött és simán, minden fennakadás nélkül fejeződött be. Ha a színházi előadás sikerének mérő foka a nézők feszült figyelme és lelkes elismerése, úgy örömmel állapíthatjuk meg, hogy a siker páratlan volt. A zsúfolt nézőtér az előrehaladott idő dacára is mozdulatlanul, oszlatlan figyelemmel hallgatta a bájos naivsággal szerkesztett, itt-ott pompás derűltséget keltő jeleneteket, élvezte Dugonics tősgyökeres, zamatos magyarságú nyelvét, csodálta az ifjak otthonosságát a színpadon. Őszinte, lelkes és újra meg újra kitörő tapsal jutalmazta meg fiaink határozottan rutinos játékát és ünnepelte Orbán János piarista tanárt és Szilágyi Aladár színművészt, aki az ifjakat betanította és az előadás sikerét mint rendező biztosította. Maga a művész azt állítja, hogy ez volt művészi pályájának legkedvesebb napja; mi hozzátesszük: sok-sok fáradozásának legszebb jutalma az a rajongó szeretet, amellyel ifjú tanítványai csüggenek rajta.

A tüntető és lelkes taps még zúgott, amikor a függöny elé lépett korhű diszmagyarban Schmidt Miklós II. A) osztályú tanuló, hogy elmondja Orbán János piarista tanár Epilogusát a látott vig szabású játékhöz:

„Kegyesen tapsoló Nézők, Sehonnai hangos tapsaitoktól immár megvigasztaltatott.

Excellenciás, Aranygyapjas, Aransarkantyús és más Vitézek, Méltóságos Nagyságos, Főtisztelendő, még több Uraságok, valamint Nemzetes Asszonyok, Nagyasszonyok, Asszonyságok, Úrfiak és Kisasszonyok!

Engedelmet adjatok becses tudomástokra hozhatni, miszerint a hasonmű vígszabású játékok tiszteletreméltó tradícióit, jeles példáit tekintetbe vévén a komédia utóbeszéddel beteiéztetik.

A jádzó személyek között engem sem találtak, hanem igen nemes igyekvésőknek én is igen nagy csodálója valék s ezen nagy vonzódás hozzájuk és az előbeszélőnek áradó dícséreti a kegyes Nézőknek nemes indulataikról és nyájasságokról bátorítást ada fényes színetek előtt megjelenni. Jutalmazzatok meg az én kis személyemet is szeretettel, nyájassággal.

Im láttatok és hallottatok ezen jeles vígszabású játékot. Kérlek benne-tetet, hogy a hallott és látott dolgokon okulván, velem együtt az üdvös tanul-ságot elvenni belőle el ne mulasszatok. Gyakorta forgattam elmémben, hogy mások jószágáért, kiváltképen rézsut, tekervényes utakon, hizelkedéssel, hamiskodással, mások bemocskolásával, egymás ellen háborúskodással, a jószágra érdemesen rá nem szolgálván, nem áhétozandom. Nem pediglen a mondottakon kívül olyan sehonnai, mindenben minden személyek segítségével, mint Sehonnai és a borban örömet lelő, a turpisságoknak talpig szolgálatjára álló Peti, a rossz verseket faragó póéta, a mindenkinek kedveskedni igyekvő, de mindeneket rászedő, jutalmaztatni akaró, urukat híven nem szolgáló szolgaszemélyek, mert úgy járandunk, miképen az igen vitézkedő Ágyúsi főstrázsamester és az igen nagy tudományú Deáki Artium Liberálium Magister tudóskodó uram, hogy inter duos litigantes — nem másítván dolgaikon, hogy később öszve-békülnek — tertius gaudet.

Becsés figyelmeztetek, nyájjas tekintetek, nagy vígasságtok azt mutatja, hogy tetszett a játék, régi szabású emberekkel, ruhákkal, Dugonics András jeles királyi oktató, nyelvünk szíves gyarapítójának, csinosítójának, régi, de ékes tiszta magyarságával, minden erőltetés nélkül talpraesett gondolataival, természetesen kifejező kinyomásaival. Elárulom nektek kegyes Nézők, hogy ezen jelességeket Szegeden tanulá, mert miképen a régi írásokban olvasám, a szegedi jó magyarságot imígyen állította fényes példa gyanánt: „Mindaddig nem lösztök igazi magyar embörök, amíg Szögedön a Tiszából legalább egy pohár vizet mög nem isztok“. Azt is olvasám, hogy főtisztelendő Uraság ezen bokros érdemeiért a halhatatlanság legfőbb polcára korában im ezen versekkel felemeltetett:

„Amíg Dugonics él: él addig nyelve Hazánknak:

Ő pedig él örökkön: örökkön él hát Haza-nyelvünk“.

A jádzó személyek még itt leselkednek, lépteiket is itt hallom. Eszembe jut, hogy külön-külön és öszvesen, kiváltképen pedig Ágyúsi főstrázsamester uram kardja kivonásával és összeapritás emlegetésével is súlyt adván szavainak, megparancsolák, kérdezném meg a kegyes Nézőket, tetszett-e a játék. Én magam ellenük szegezni nem merem. Ti megítélendítetek; ha tetszettek s nem untattak, adjatok jelt, tapsoljatok nekik és nekem. Köszöntve legyetek

tőlem általuk a nagy figyelemért, nyájasságért, szívbeli jóindulatotokért; majd máskor is meghivanduk benneteket a játékszínbe. Én pedig len feljegyzendem, hogy Dugonics András, királyi Oktató, kegyes oskolabéli szerzetes pap Tárházi nevű vígszabású játéka annak megünneplésére, hogy kegyes oskolabéli szerzetes atyák kétszáz esztendővel előbb e jeles városban megtelepedének, újból előadatott, megint cum plausu, tapssal, Szeged városában, május hóban, anno 1921“.

Újra kitörő, szeretettől hevített lelkes taps után a Szegedi Filharmonikusok még Berlioz hatalmas Rákóczi átíratát adták elő vérforraló lendülettel — és az ünneplő közönség egy feledhetetlenül kedves nap emlékével hagyta el a színházat. Meghatott öröm és az ifjuság iránt érzett rajongó szeretet ragyogott minden arcon.

A színházi ünnepség után megtartott 160 teritékű díszebéden az első pohárköszöntőt Dr. Aigner Károly főispán mondotta az ország Kormányzójára. Majd Bokor Pál h. polgármester dr. Vass József vallás- és közoktatásügyi minisztert köszöntötte fel, mire feszült figyelem mellett Vass József kultusz-miniszter emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

„Kétszáz esztendő egy intézmény életében elég nagy idő arra, hogy megpróbáljon az ember a 200 esztendőt megérő intézményről kritikát mondani és megkeresni, hogy ha bevált az intézmény, mi volt bevalásának, sikerének tulajdonképeni oka.

Tisztelt Uraim! Egy nemzet élete nem tud teljesen a nemzet saját belsőségéből kiforrásában tökéletessé fejlődni, hanem feltétlenül a nagy kultur-közösségből, kívülről, más tényezőktől, más nemzetektől, más gondolatoktól kell átvenni e hatásokat, indításokat, gondolatokat, sőt egész intézményeket; aminthogy a magyar nemzet nem saját magából termelte ki mindazt, amije volt és mindazt, amije van, hanem rétegről rétegre, gondolatról gondolatra külön lehet választani réteget, gondolatot és intézményt két részre, olyant, amit ő maga termelt és olyant, amit átvett és magyarrá tett.

A magyar piaristák anélkül, hogy megszűntek volna a szónak rendi, tehát internacionális értelmében piaristák maradni, magyarokká tudtak lenni ezen a földön. És ha én azt nézem, hogy ez az intézmény, amelyet kaptunk és amelyet kívülről hoztak ide be, teljesen magyar intézmény tudott lenni és keresem az okát ennek, nem tudom azt máshol megtalálni, mint abban, hogy ennek az intézménynek gyökérgondolata olyan gondolat, amely univerzális és internacionális és mellette mégis a legnemesebb nacionalizmus alapja, t. i. az Evangelium. De ezenkívül azok a piaristák, akiket ide telepítettek és magyar földből nevelték saját utódaikat, hozzá tudtak férközni a magyar nemzet szívéhez, lelkéhez.

Vannak intézmények, melyek nem állanak annyira közel a mi szívünk-höz. Vannak talán idősebb intézmények is. Vannak gondolatok a magyar nemzet történetében, amelyeket nem tudtak erővel sem összeforrasztani velünk és pedig azért, mert nem tudták megtalálni az utat a magyar lélekhez, a magyar szívhez.

A piarista gondolat megtalálta az Evangelium erejével a magyar nemzet virágain keresztül, a magyar gyermekeken keresztül az utat a magyar apák és a magyar anyák, tehát a magyar nemzet lelkéhez és e lelkek legbensőbb rejtekéhez, oda, ahonnan a nemzet ereje forrásokból tovább és ömlik, viszi a nemzet életét évszázadokon keresztül előre, a jövőbe.

Ebben látom én a magyar piarista rend sikerének és ennek a rendnek a magyar nemzettel való történelmi összefonódásának titkát és éppen ez az, amiért én ezt a rendet ezen alkalommal köszöntenem kívánom.

Ez a szó: rend, nekünk nagyon rokonszenves. Hiszen rendet sürgetünk, rendet kívánunk, követelünk és rendet kell teremteni ebben az országban. A katolikus egyház, valahányszor a nemzetek körében nagy nyugtalanságok voltak, szinte ösztönös erővel teremtette meg egyik századról a másikra mindig egy nagy intézmény formájában a panaceát, a medicinát és amit megtermelt, egy ordo, egy rend volt, amely a maga belső evangéliumi erejével, katonás megszervezésével és megfegyveltségével ideált mutatott és reprezentált, utat mutatott és megszemélyesítette azt a rendet, mely Krisztusnak nagyon alárendelve és az Evangeliumra van felépítve.

Ez a rend mint kívánatos ideál van a lelkünk előtt három év sokféle hullámlásai után és minden tényező, mely hajlamos, alkalmas és elszánt ennek a rendnek, a magyar belső rendnek megerősítésére és megteremtésére, nekünk rokonszenves. És vajjon hol találnék hatalmasabb tényezőt a rend megszilárdítására, mint magát a rendet, in ordine, amelyről a régi közmondás azt mondja, hogy „becsüld meg, tartsd meg a rendet és a rend megtart téged“.

Megbecsüljük a piarista rendet, mert tudjuk, hogy ez az, amely rendet segít csinálni, ahogyan segített 200 éven keresztül az ifjúság lelkén keresztül. Megbecsültük ezt már 200 éven át, nem nyúlt hozzá a magyar állam, magyar nemzet szentségtörő kezekkel. A magyar nemzet szervit ordinem, megbecsülte a rendet és azért várja a rendtől, hogy a rendcsinálásban legyen segítségére.

Köszöntöm a piarista rendet. Piaristák! Az a 200 esztendő nem a tietek; ti dolgoztatok 200 esztendeig, de a nemzetnek dolgoztatok. A múltatok nem a tietek, hanem a nemzeté. Tietek a jelen, erre kell ráállnunk valamennyiünknek és a rendtől várjuk, hogy az erejét adja nekünk. A szegény, megcsalott, megcsúfolt, meggyalázott, megcsonkított, megszegényedett magyar nemzet kulturmunkájának adjátok a ti rendi erőteket.

A magyar kultuszminiszter köszönti ezt a rendet és kér a rendtől támogatást és munkát a magyar kultúra érdekében. A jelen a Tietek Piaristák, adja a jó Isten, a magyarok könyörülő Istene, hogy úgy dolgozzatok és úgy dolgozzunk ebben a jelenben, hogy a jövő, amit megalapozunk, ne a Tietek legyen piaristák, mint ahogyan nem a Tietek volt a múlt, hanem a nemzeté, mert azért akarunk dolgozni. Üdvözlöm a rendet ezért és ezzel!

Ezután Szinger Kornél, a kegyes-tanítórend főnöke, aki egy negyedszázadot töltött a szegedi piarista főgimnáziumban előbb mint tanár, majd mint az intézet igazgatója, a kegyes-tanítórend nevében mondott köszönetet

az alábbi, különösen volt hálás tanítványai részéről a szeretetnek és ragaszkodásnak többszöri élénk megnyilatkozásával megszakított beszédében :

„Kegyelmes Uram! Mélyen Tisztelt Vendégek! Kedves Tanítványaim! Kétszáz éves piarista multunknak beszédes tanúi azok az elhagyott telkek ott, ahol elődeink egykor megkezdték működésüket, az egyes romok, a régi csonka templom, amely a mi vallás-erkölcsi nevelésünknek legmelegebb forrása volt mindenkor, annyi örömmel és bánattal tanúja 200 éven keresztül.

Mindjárt a szomszédban az elhagyott régi épület alig egy pár tanteremével már az egykori magyar művelődésnek és a magyarság terjesztésének ősi fészke.

A harmadik momentum az újabban emelkedett, úgyszólván az ősi romok helyén Szeged város fogadalmi temploma, amely a háború rokkantja gyanánt áll ott derékon kettétörve.

Midőn tegnap este elszemlélődtem ezen telkek felett, kétségbeejtő érzelmek töltötték el lelkemet.

Mikor áttekintettem a szép Tiszán, eszembe jutottak tanítványaimnak százai, talán ezrei, akik e pillanatban el vannak zárva, mintegy azt hirdette a templom romjaival agyamban, hogy talán hiábavaló is volt minden törekvésünk, mert hiszen az utóbbi évek elsöpörtek mindent. A csonka templom ősi tornyában Ave Máriára kondult a harang és amint feltekintettem az égre, csillagokat láttam ott. Ebből a csillagból egy sugár áthatolt lelkembe, új reménnyel töltötte meg azt. Beláttam, hogy nincs még elveszve minden; a mi munkánk nem veszett kárba. Mintegy intő jel volt arra, hogy kezdjük ott, ahol egykor őseink kezdték és folytassuk mindazt, amit akkor alkottak és akkor munkánk újra-újra a kultúra munkájává válik, a hazafiúi érzelem terjesztésének munkájává messze földön.

Ezek az érzelmek felemelően hatottak reám. Meggyőződtem arról, hogy a mi misszióink kétszeresen fontos, mert egy tisztán gondolkozó, igazán mélyen érző, erkölcsi alapon nyugvó nemzedéket kell nevelnünk az utókor számára, egy erős akaratú nemzedéket, amely minden körülmények között meg fogja állani helyét.

Kétszáz éves multunk hosszúnak látszó idejéből közel negyed századon át munkása voltam annak a háznak, amely ezeket a szerény eredményeket felmutatta. Midőn erre gondoltam, arra kértem a Mindenhatót, hogy engedje megérem azt, hogy új Simeonként láthassam újra idetódulni a nemzetet, a Délvidéknek minden sarkából, a Bánátból, Bácskából, ezen helyek minden nemzeti-ségéből, úgy, mint láttam akkor, mikor itt megkezdtem működésemet.

Ha a Jó Isten megengedi ezt a kegyelmet érni, akkor én is nyugodtan költözöm el; ha nem, akkor halóporomban is meg fogom érezni, ha jönnek — csak jöjjenek.

Ez a tudat új erőt adott lelkemnek, de még felemelőbb volt arra nézve, hogy nem szabad csüggedni, hogy ma már kétszeres feladat vár ránk, még felemelőbb feladat, a mai ünnep, melynek különös fényt ad az, hogy a magas kormány kiküldött képviselőjét üdvözölhetjük a kultuszminiszter úr személyé-

ben, akinek mind magam, mind rendem nevében hálás köszönetet mondok. Fényt és díszet ad az a mai szép ünnepünknek, hogy nemzetgyűlésünk elküldötte képviselőjét, Teleki Pál gróf volt miniszterelnök urat, aki akkor, amikor nemzetünk életerét vágják el, segített a nemzetmentés nagy munkájában, segített Magyarország felélesztésében, amiért neki hálás köszönetet mondok.

Tegnap este külön alkalmam volt hálás köszönetemet kifejezni Szeged város nagyérdemű magisztrátusának, Szeged város képviselőinek, akik annyi időn keresztül sohasem csüggedtek, minden anyagi eszközt rendelkezésünkre bocsátottak. Annak a sikernek, amelyet felmutattunk, elsősorban ők a legfőbb tényezői. Ráműtöttem tegnapi beszédemben két olyan motívumra, amelyek kimagaslók: az egyik az, hogy ebben a városban a mi rendalapítónk, Kalazanciusi Szent József között és a város közönsége között sokkal melegebb és bensőbb viszony fejlődött ki, mint hazánk bármely városában. Kerestem az okot, amelyre ez visszavezethető és abban találtam meg, hogy ebben a városban közös öröm, közös bánat fűzött össze 200 esztendőn át.

A másik az, hogy e város falai között a piaristák a hazafiúi érzelmek terjesztésére megtalálták a legmelegebb fészket. Innen özlönlött szét egész Bácskába és Bánátba; a bácskaiak és bánátiak eljöttek ide, nem kényszerből, hanem a szeretet által vezéreltetve, mert tudták, hogy mi atyai keblünkre öleljük őket és nemcsak magyarokká igyekszünk nevelni a haza hű fiává, hanem mindenekelőtt erkölcsös, tudományosan képzett emberekké. Ez a két fontos tényező az, ami minket a múltban különösen Szegedhez fűzött.

Az egész mai ünnepségen tanítványaim és a rend tanítványainak hazaszeretete az, amely kétszeresen jól esett, mert hiszen megszállt területről siettem ide, hogy ma itt lehessenek, erőt és lelkesedést merítsek a jövő küzdelméhez, amit bele fogok plántálni rendtársaim lelkébe, hogy folytassák azt, amit elődeim abban hagytak. Erre a munkára kérem Isten szent áldását és magamat, rendemet továbbra is a nagyérdemű kormány, nemzetgyűlés, Szeged város magisztrátusa, mélyen tisztelt vendégeink, intézetünk összes volt növendékeinek jóemlékébe ajánlom.

A viharos éljenzés és taps lecsillapultával Teleki Pál gróf volt miniszterelnök, Szeged város I. kerületének nemzetgyűlési képviselője nagy érdeklődés mellett a következő beszédet intézte az egybegyűltekhöz és Szeged népéhez:

Mélyen Tisztelt Uraim! Azt a kötelességet érzem, hogy ma a jövőbe nézzek, a jövő felé tekintsek. Amidőn ezt teszem, kiindulok onnan, ahonnan a mai ünnep is kiindult, a templomból, ahol hálát adtunk az Úrnak, hogy ezt a jubileumot megengedte értünk és kiindulok az Úrnak szavaiból, melyeket a mai ünnepen hallottunk, Szent Márk evangéliumának ma felolvasott részéből, amelyben az Úr elküldötte tanítványait széles e világba, hogy hirdessék az ígét: azok, akik hisznek, üdvözülnek, akik nem hisznek, elkárhoznak.

És az Úrnak tanítványai, kegyes atyái, akiknek magam is büszkén valom magamat növendékének — bár nem a szegedi, hanem a budapesti

házból kerültem ki — a kegyes atyák is ugyanígy évről-évre az Úr rendelkezése szerint kibocsátják tanítványaikat; kibocsátják az élet nehéz viszonyosságai között is, de talán sohasem bocsátották ki a magyar piaristák tanítványait olyan viszonyosságos időben, mint ma és fogják kibocsátani abban a néhány esztendőben, amely most következik. Ezért méltóztassék megengedni, hogy én az ifjúság feladatai elé tekintsek és azokat három részre osszam.

Először abból a szempontból nézem az ifjúságot, ahogy azt ma magunk előtt láttuk, mint cserkészeket, tehát úgy, hogy ez az ifjúság lesz hivatva a nemzet erejét képviselni. Ebben az ifjúságban kell, hogy megtestesüljön az az erő, amelytől ennek a nemzetnek újjáépítését várhatjuk. Amikor az ifjúságot abban az egyenruhában, amely idegen, angol ruha, látjuk, akkor eszembe jutnak azok a kellékek, melyek szükségesek ahhoz, hogy egy nemzet saját erejéhez képest megfelelő uralmat gyakorolni és megalapozni tudjon magának, megfelelő tiszteletet tudjon szerezni a nemzetnek. Láttam ebben az egyenruhában az angolokat otthon, a kolóniákban és láttam, hogy mi az, ami az angolt naggyá teszi és lehetővé teszi azt, hogy az angol sok nép felett gyakorolja hatalmát és hogy másrészt mindig ügyes politikával nemcsak az alá rendelt népek felett, de az egész világ többi népe felett megtalálja az egyensúlyt és az utat arra, hogy ő maradjon a győztes. Ez az, hogy mindenkinek megadja, ami az övé, mindig úgy, hogy amit tesz, a saját hasznát lássa, de a saját hasznát csak addig, ameddig ez föltétlenül szükséges, sohasem azon túl, sohasem gyakorolva erőszakot, hanem mindig csak a cél érdekében és ennek az idegenek által való elismerésében találja meg az eredményét, azt, hogy mások is jól érzik magukat ő alatta, más népek is ki tudják fejteni alatta erejüket, ki tudják fejteni egyéniségüket és mégis ő marad az, aki vezet és irányít.

Azt hiszem, hogy ha mi akkor, amikor ujjászületünk, ezeket fogjuk szívünkbe vésní és idővel gyakorolni, akkor útmutatást találunk ebben a jövőre egy olyan nemzetre, mely Európa keletén missziót van hivatva gyakorolni, amely misszió a nemzet kultúrájában, abban a kultúrában, amelynek a kegyes atyák is részesei, építőmunkásai, leli magyarázatát.

A másik feladat a tudomány terjesztése. Nemcsak azt fogjuk várni az új nemzedéktől, hogy tanuljon tudományt mutatni és tudást terjeszteni. Talán egyike voltam azon keveseknek, akik a legközelebből láttuk — bár ma látjuk mindnyájan — hogy minő óriási hiba volt az, hogy bennünket nem ismernek a külföldön és ebben nemcsak másoknak és nemcsak a szerencsétlen történeti körülményeknek volt részük, hogy Ausztria által körülzárva közvetlen utunk kifelé nem volt, de részünk volt ebben magunknak is, akik nem tekinthettünk kifelé és nem kerestük magunk sem a szálakat. És ha ma is azt látjuk, hogy a mai nemzedék sem keresi, az ifjúságnak az a legelső hivatása és kötelessége, hogy úgy vegye magába a tudományt, hogy ne csak az itthoniakat tanulja meg, hanem idegen nemzetek szokásait, lelkületét is megismerje és belevigye az idegen nemzetek lelkületébe és tudásába, a mi léte-

zéstünknek és a mi kultúránknak az ismeretét, mert csak akkor fogunk tudni künn eredményre jutni és a nemzetek versenyében megállani.

Ez az a feladat, amelyre tudományos téren tanítani kell az ifjúságot.

A harmadik feladat a szeretetnek feladata. A szeretet feladata testvéreink, elszakadt véreink iránt azonban elsősorban nem azt kívánja, hogy hangosan hangoztassuk azt, hogy elszakadt véreink vannak, hogy minden ünnepélyes alkalomkor hangosan megemlékezzünk elszakadt testvéreinkről, hanem hogy a magánéletben, egyesületi és politikai életünkben gyakoroljuk az irántuk tartozó szeretetet. Ez pedig csak kis egyetértéssel lehetséges. Még mindig nem látunk elég egyetértést ebben az országban. És most, amikor leléptem arról a helyről, ahova a sors akarata állított és ahol közel egy esztendő kellett töltenem, visszapillantva erre, csak egy tanúságot mondhatok azoknak, akikkel együtt dolgoztam, a nemzetgyűlésnek és az ország minden polgárának, hogy több egyetértést, kevesebb pártoskodást. Kevésbé foglalkozzunk a kis dolgokkal, az egyéni törekvésekkel, mert csak az egyetértésben lehetünk erősek. Láttam nemzetgyűlési határozatokat, amelyeket nehéz, súlyos kompromisszumok után sikerült meghoznunk. A nyílt színen egységesek voltunk, de a határozatot megelőzte a megbeszélés, a tárgyalás, a kiegyenlítés munkája. És maguk a határozatok egységesek voltak. Láttam olyan határozatot, amely a maga egészében óriási hatást gyakorol kifelé és ahányszor egységesen tudtunk állást foglalni, ahányszor egységes határozatot tudtunk mutatni, kifelé mindenkor mutatni, óriási erőt kölcsönözött, a kormányzásnak dicséretet és a nemzetnek egy lökést adott előre.

Ez volt a tapasztalatom abból a kormányzati időből, amely alatt a kormányzást gyakoroltam. Ez az egyetértés, amelyet csak egymás és különösen elszakadt véreinknek szeretetéből meríthetünk és amelyre mindig és mindig emlékeztessen bennünket az ő jajszavuk, felénk néző tekintetük, akik várják tőlünk azt, hogy érettük dolgozzunk, akik küldötteleket menesztenek hozzánk azért, hogy értsünk egyet és úgy dolgozzunk érettük, ez az egyetértés fogja igazán meghozni ennek az országuak felvirágzását. Az egyetértést pedig meghozza az a szeretet, amelyet egymás iránt és elszakadt véreink iránt az új nemzedéknek, az ifjúságnak lelkébe kell bevésnünk.

Ez a három tényező: testi erő, szellemi erő és lelki erő az, amit a kegyes atyák ifjúságunk lelkébe csepegtettek. Annak dacára, hogy ők úgy nevezték: kegyes-tanítórend, ők többek a szónak általunk értelmezett értelmében. Mert azt, hogy tanítórend, helyesen fogták fel, de tanítani csak úgy lehet, ha nem csak tanítanak, hanem nevelnek is, tehát nem csak tanítói, hanem nevelői is ők ennek a nemzetnek.

Nem elég az ismeretek egyes részeit becsepegtetni a gyermek lelkébe, hanem össze kell fogni azzal, amit nem lehet tárgyi szorgoskodással megfogni: a lelki összhanggal és tudásunkat is olyan összhangba kell belefoglalni, amely nélkül a nemzetnek nagyságát megérvnünk nem lehet.

Így neveltek és nevelik ők nemzetünket naggyá, erőssé. Más megpróbáltatásokon is keresztüljutottunk már velük együtt, át fogunk jutni ezen is.

Azt hiszem, hogy az ő szellemükben járok el akkor, amikor ezen évfordulón és küszöbén talán a legnehezebb időnek, amit megértünk, nem őket, hanem azt az ifjúságot köszöntöm fel, amelyet ezentúl nevelni fognak. Azt hiszem, közelebb járok szívükhöz, ha nem feléjük, hanem az ifjúság felé fordulok és annak mondom azt, hogy ebben a három irányban kövesse a kegyes tanítórend útmutatását és akkor Magyarország erős és boldog lesz!

A szünni nem akaró éljenzés és taps után Kószó István dr. nemzetgyűlési képviselő üdvözölte Teleki Pál grófot és ezzel el is következett az ideje, hogy a díszebéd közönsége átvonuljon a városháza közgyűlési termébe a Dugonics Társaság díszülésére. Ennek tárgysorozata:

A Dugonics Társaság a szegedi kegyesrendi főgimnázium kétszáz éves jubiláris ünnepe alkalmából 1921. évi május 5-én délután 5 órakor a városháza közgyűlési termében felolvasó ülést tart a következő műsorról:

1. Elnöki megnyitó. Mondja Szalay József dr. elnök.
2. Emlékezés a kegyesrendiek kétszáz éves szegedi működéséről. Írta és felolvassa Lippay György dr. r. tag.
3. Verses krónika a szegedi piaristákról. Írta és felolvassa Sz. Szigethy Vilmos r. tag.
4. Költemények. Írta és felolvassa Sik Sándor dr. vendég.
5. Kedves öreg árnyak. Emlékezések régi kegyes atyákról. Írta és felolvassa Móra Ferenc, a Dugonics Társaság titkára.

Meleg szeretet, megbecsülés és kitüntető ragaszkodás volt ennek a díszgyűlésnek alaphangulata. Erről egyébként a Dugonics Társaság kiadásában megjelenő jubileumi emlékkönyv fog bővebben megemlékezni.

Az 1920—21. év története.

A) Az intézet állapota.

1. *Tanári testület.* A tanári testületben az 1920—21. iskolai évre a következő változás történt: Fekete Ipoly, akinek egyéniségét és érdemeit mult évi értesítőnkben méltattuk, 36 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Ohmacht Nándort, aki 5 évig volt intézetünknek lelkes, rátermett és buzgó hittanára, a kecskeméti rendi növendékek prefektusává nevezte ki a kegyes-tanítórend kormánya. Helyükbe rendelte dr. Vincze Józsefet, a budapesti és dr. Lukács József hittanárt a nagykanizsai főgimnáziumból. Aug. hó 13-án a kegyes-tanítórend kormánya Németh Jenőt Magyaróvárra házfőnök-igazgatónak nevezte ki, s Erdélyi Józsefet rendelte helyébe a nagykanizsai főgimnáziumból. Az 1921. évi márc. hó 17-én a rendfőnök úr rendeletére dr. Lukács József Schönauba távozott Erzsébet királyi hercegnő gyermekeinek nevelésére, helyébe Abelsberg József jött, aki ezen iskolai évben betegség miatt szabadságon volt; intézetünkben ápr. 16-án kezdte meg működését.

2. *Az iskolai év megnyitása és lefolyása.* A tanári testület az 1920—21. iskolai évre aug. hó 26-án alakult meg. Ezen alakuló gyűlésen az igazgató bemutatta a tantárgyak felosztásának tervezetét, kijelölte az osztályfőnököket és megállapította a tanárok egyéb munkakörét. Az ifjúság szellemi és erkölcsi érdekét illető első teendőik tüzetes megbeszélés tárgyát alkották.

Minthogy a VKM. 104403/V. 920. sz. rendelet értelmében az I. osztályba fellépni óhajtó tanulók felvételi vizsgálatot tartoznak tenni, ezek jelentkezése a szünidő alatt aug. 26-ig bezáróan történt. Aug. 27-én volt a felvételi vizsgálatra jelentkezett I. oszt. tanulók írásbeli, 28. és 30. napjain a szóbeli vizsgálata. Felvettünk 102 tanulót. Aug. hó 30. és 31. napjain tartottuk meg a javító-, pótló- és magánvizsgálatokat, a beírásokat pedig szept. hó 1—4. napjain végeztük el. Szept. 5-én volt ünnepélyes „Veni Sancte“-val az iskolai év megnyitása, utána osztályrendezés és a fegyelmi szabályok megismertetése. Szept. 6-án kezdtük a rendes előadásokat.

Időközben érkezett a VKM. rendelete, mely új tantárgyak tanítását teszi kötelezővé. Ezen rendelet értelmében új tárgyfelosztást készítettünk s ennek alapján megállapított órarend szerint folytattuk a tanítást 1921. szept. 13-tól kezdve. A fűtést okt. 29-én kezdtük; a fahordást és fűtést az ifjúság végezte.

November 17-től kezdve a helybeli áll. leánygimnázium és áll. főgimnázium ifjúsága vette igénybe fűtött tantermeinket 11-től kezdve 14 óráig; ettől fogva tehát 40 perces 4 órát adva összevont órarend szerint tanítottunk márc. 19-ig, vagyis a husvét-i szünidő kezdetéig. Husvét után új órarend szerint folytattuk az előadásokat Abelsberg József tanárral. Az első félévet a VKM. 110895/V. 920. sz. rendelete értelmében 1920. dec. 18-án tartott osztályozó értekezlettel lezártuk és az értesítőket dec. 20-án az utolsó előadási órán osztottuk ki. Ugyanezen rendelet értelmében a karácsonyi szünet 1921. január 14-ig tartott, 15-én folytattuk az előadásokat. A VKM. 113240/V. 920. sz. rendeletével megjelent Új Középiszkolai Rendtartás 1921. jan. 1-én lépett életbe. Az évvégi összefoglaló ismétléseket jún. 21—28-ig végeztük el s az iskolai évet jún. 29-én ünnepélyes Te Deummal zártuk be, amikor a tanulóknak kiosztottuk a Tanulmányi Értesítőket és az odaítélt jutalmakat.

3. *Egészségi állapot.* A tanulók egészségi állapota a lefolyt tanévben igen kedvező volt. Fertőző betegség csak szörványosan, járvány egyáltalában nem fordult elő. Gyakrabban előforduló betegségként az influenza jelentkezett. Ennek valószínű melegegya volt a folyó iskolai évben az a körülmény, hogy a katonai hatóság még mindig nem üvegeztette be az osztály- és folyosóablakokat, amelyeket a megszálló francia katonaság tett tönkre. Az iskolaorvos megtartotta az iskolai év folyamán a szemvizsgálatot, melynek alapján mint örvendetes jelenséget állapíthatjuk meg, hogy trachoma nem fordult elő. A himlőoltást a kerületi orvos elvégezte. A tanulók az iskolaorvostól állandóan orvosi tanácsban részesültek, ha erre szükség volt. Halál eset háromszor látogatta meg intézetünket. Bauer József VI. o. tanuló véletlen baleset áldozata lett, mert a szabadban eltévedt élestöltéstől találva holtan esett össze játszótársai között. Lestár Gyula II. A) oszt. tanulót vörheny, Pető Miklós V. oszt. tanulót tüdővész ragadta ki társai sorából. A megtört szívű szülőket vigasztalja meg az intézet tanárainak és ifjúságának részvétele és az isteni Gondviselésben való megnyugvás.

B) Az intézet működése.

1. *Vallás-erkölcsi nevelés.* Az ifjúság vallás-erkölcsi és hazafias érzelmének ápolását mindenkor első és legfőbb kötelességének ismerte a tanári kar. Most pedig a közelmúlt materiális felfogásának eilensúlyozásaképp áthatva attól a meggyőződéstől, hogy az ifjúság csak a tudással párosult mély vallás-erkölcsi érzés és meggyőződés mellett felelhet meg az egyház és a hazáért tartozó kötelességeinek, különös gondot fordított az ifjúság jellemének irányítására és a vallás-erkölcsi nevelésre. Ápolni igyekezett az igazi, gyakorlatban megnyilatkozó vallásosságot, mely kerüli a bünt, megtartja a parancsolatokat és használja a megigazulás eszközeit. A vallásos érzés mellett a hazaszeretet erényét iparkodott az ifjúságban meggyökereztetni, de nem az elfogult, más nemzetek lebecsülését, elnyomását célzó hazaszeretet erényét, hanem azt, amely az ezeréves történelem megszentelte rögökhöz való ragaszkodást hirdeti és a magyarság önbizalmának növelését célozza.

Imádsággal kezdtük és fejeztük be az előadásokat, imádság végén elmondtuk a Magyar Hiszekegyet, déli harangszókor vallástan óra előtt elimádkoztuk az Úr angyalát. A római katolikus vallású ifjúság a téli időt kivéve hétköznapiokon fél nyolc, vasár- és ünnepnapokon nyolc óraker megjelent a szt. misén; vasár- és ünnepnapokon pedig szent mise után három csoportba osztva exhortációt hallgatott, amikor a vallási tanok fejtegetése kapcsán vallási, erkölcsi és társadalmi kötelességeinek teljesítésére buzdítottuk növendékeinket. A templomlátogatás a teljes tanári testület kíséretében történt, az exhortációkon örködő tanár volt jelen, a husvétli szentgyakorlatokon részt vett az egész tanári kar. A róm. kath. ifjúság az előírt időben elvégezte a szent gyónást és áldozást, sokan magánbuzgóságból gyakrabban gyóntak és áldoztak. Megünnepeltük febr. 2-án a kegyes-tanítórend alapítójának: Kalazanti szt. Józsefnek emlékűnnepét. Jelen volt a róm. kath. ifjúság farsang három napján tartott szentségimádáson, amikor a felső osztály tanulói félóránként járultak a legméltóságosabb Oltáriszentség imáadására. Hamvazó szerdán az első előadási órában szt. mise alatt hamvazásban részesültek a tanulók. Virágvasárnap d. u. megjelentek az elesett hősök lelkiüdvéért tartott engesztelő, Úrnapján pedig szt. mise után az ünnepi körmeneten. Május 5-én az intézet 200 éves fennállásának jubiláris emlékűnnepén az ifjúság megjelent az ünnepi szt. misén és Te Deumon, amely után szent beszédet hallgatott.

A vallás-erkölcsi érzés mélyítése végett Dr. Lukács József hittanár megalakította a Mária-Kongregációt 84 taggal, akiket 1920. dec. 8-án Várhelyi József pápai prelátus, prépost-kanonok úr fényes segédlettel végzett infulás ünnepi nagymise után megható beszéd kíséretében Szűz Mária buzgó követőivé avatott fel. A növendékek a rendház Kalazanti szent Józsefről elnevezett kápolnájában végezték ájtatosságait. A tagok vasár- és ünnepnapokon részben, a hó első vasárnapján pedig teljes számban sok hívővel együtt diák mise alatt a tanulók épülésére szent áldozáshoz járultak. Dr. Lukács József hittanár eltávózása óta dr. Vincze József vezette a kongreganisták ájtatosságait lelkes buzgósággal és nagy ügyszeretettel.

Nem róm. kath. vallású tanulóink saját lelkészeiktől nyertek vallási oktatást és mindnyájan tartoztak a saját vallásuk szerint rendezett istentiszteleteken és beszédeken szigorú ellenőrzés mellett megjelenni.

Ellenőrizzük az ifjúság olvasmányait, a könyvtárba csak olyan könyvet sorozunk be, amelyet a felügyelő tanárok először elolvaslak. Az ifjúsági folyóiratok közül is csak kifogástalan irányúakat járathat az ifjúság. Legtöbb előfizetője van a Zászlónk és a szegedi Ifjúság c. lapnak.

Együtt igyekeztünk nevelni nemzetünk két alaptulajdonságát: a vallásos és hazafias érzést, ezért hazafias ünnepélyeinket (okt. 6., márc. 15.) mindig istentisztelettel kezdtük, s ezeken, valamint a tanév folyamán igen sokszor felhangzott a templomban ifjúságunk ajkán a régi hazafias tárgyú egyházi énekek megható dallama, istentisztelet végén pedig Kölcsey-Erkel: Himnusza,

König Péter vagy Szabados Béla: Magyar Hiszekegye. Ünnepeleink hazafias szavatokkal, beszédekkel és felolvasásokkal igyekeztünk kiegészíteni azt a hazafias nevelést, amelyet az egyes tanárok tantárgyaik keretében kifejtettek. Hazafias ünnepeleink ifjúságunk lelkesedését emelte a magyar dal, az időszerű sok irredenta költemény és a fel-felhangzó tárogató.

Az elmúlt gyászos emlékü korszak szomorú tapasztalain okulva minden erővel rajta voltunk, minden lehető alkalmat felhasználtunk arra, hogy tanulóink lelkébe beleoltsuk a tüzes magyar nemzeti érzést, a nemzet jövőjében való fanatikus hitet és a lángoló hazaszeretetet. Az igazgató és a tanári kar felhasznált minden alkalmat arra, hogy szózatot intézzen az ifjúsághoz, lelkébe vésve azt a biztos tudatot, hogy ezt a hazát nem hívhatják sokáig Csonka-Magyarországnak. A tantermekbe a feszület alá odahelyeztük a Magyar Hiszekegy szövegét és a Tevél: Nem, Nem, Soha! plakátját, hogy a fejlődő új és értékesebb nemzedék az imádsággal együtt azt is megtanulja, hogy neki a vallásosság egyenrangú életelve legyen mindenkor a hazaszeretettel, de ne csak szóval nyilvánuljon meg ez, hanem tettekkel is. Tanításunk közben rámutattunk arra, hogy el kell buknia annak az embernek, annak a társadalmi osztálynak, amely közömbösen, vagy dacosan, vagy éppen kihívóan néz az ég felé. Amidőn VKM. rendelete értelmében az igazgató a jeles tanulóknak kiosztotta a bizonyítványt, lelkes szózatban mutatott rá arra, hogy az új Magyarországnak elsősorban vallásos és hazafias érzésű, kötelességtudó ifjúságra van szüksége. A fellelkesült ifjúsággal szent fogadalmat tétetett, hogy ettől a hármasszent elvtől soha el nem térnek, hogy az újra felépítendő, szebb, dicsőséggel teljesebb és területileg épséges Magyarországnak vallásos, hazafias érzéstől lángoló és kötelességtudó polgárai lesznek.

2. *Fegyelmezés.* A nevelés egyöntetősége szempontjából alakuló értekezletünkön megállapítottuk és jegyzőkönyvbe foglaltuk a nevelésre és fegyelmezésre vonatkozó főbb szabályokat s a tanév elején az igazgató és az osztályfőnök megmagyarázták a tanulóknak a fegyelmi szabályok intézkedéseit. Általában igyekeztünk elhárítani mindazt, ami a jó erkölccsel ellenkezik és ami a művelt férfiúvá fejlődésnek, a jó rendnek és szokásnak s a szociális erények megszerzésének útjában áll; erre való törekvésünkben a nevelés és tanítás érdekében gondos ellenőrzésre hívtuk fel a szülőket és a szállásadókat is. Ifjúságunk nagy népességéhez képest a fegyelemnek örvendetes képét mutatta. Nagyobb fegyelmi kihágás akkor jelentkezett, amikor a VIII. oszt. tanulói közül néhányan az október 6-iki gyászünnepeleken kegyeletlen viselkedést tanúsítottak. A szigorú vizsgálat 2 tanuló kizárásával és 3 tanulóknak igazgatói megróvásában való részesítésével végződött. Év végén a tanári kar két tanulót ítelt kizárásra. Minthogy a nevelés és oktatás egyik sarkalatos föltétele a rendes iskolába járás, azért az igazolatlan óramulasztások csökkentése céljából a szülőket és a szállásadókat gondos ellenőrzésre hívtuk fel.

A fegyelmezés hatásos eszközeként intézetünkben Kerkai József dr. megszervezte a cserkészcsapatot, mely egyike az ország leghatalmasabb ilyenmű

szervezetének. A csapat neve : 82. sz. Zrinyi-csapat; Kerkai József dr. főparancsnok mellett Gregorich Izidor dr., Jagsich János és Öveges József parancsnokok vezetik az egyes csapatokat. A Zrinyi Ilona cserkészapródcsapat sátoraljakra oszlik, amelyeknek élén nagyasszonyok állanak, akiknek kedves virága egyúttal a sátoralja jelvénye is. A sátoralja nagyasszonyai : Dr. Aigner Károlyné, Homola Rezsőné, Karg Györgyné, Réczey Dezsőné, dr. Széll Gyuláné és Várnay Dezsőné úrasszonyok. A cserkészek száma (15 órs) 120, az apródoké (6 sátoralja) 50, az egész csapat létszáma tehát 170.

A cserkészlet szellemben és ügyességben, fegyelemben és összetartásban egy év alatt hatalmasan fejlődött s körmeneteken, felvonulásoknál alkalma volt a közönségnek megfigyelni a cserkészek katonás magatartását. Praktikus képességük tanújeleiként szerepel a villanszerelés, díszítés, földmunka, kertészet, könyvkötés és szakácsság. Nyilvános működésükről tanuskodik a karácsonyi gyűjtés, melyet a vagonlakók gyermekei javára vállaltak magukra ; a gyűjtés eredménye 7000 korona és még több értékű anyag. Rendeztek öt alkalommal ünnepélyt és résztvettek a csongrádvármegyei propaganda sportünnepélyen. Gyakran rendeztek kirándulásokat a környékre, legnagyobb volt a pusztazeri, mely 3 napig tartott. A nyári nagytáborozás helye Félegyháza és Mezőhegyes lesz.

3. *Oktatás.* Tanításunkban a Tanterv és Utasítások voltak az irányadók. Ezek alapján végeztük — a téli időben kissé összevont órarend szerint — az előírt anyagot az összes osztályokban. A tananyag helyes beosztására módszeres értekezletet tartottunk. Tanulóink előképzettsége a felvételi vizsgálatok elrendelése óta határozottan javult ; gyöngeségek még mutatkoznak, mivel az elemi iskolai oktatás még mindig hiányos. Nyelvi nehézségek — sajnos — nincsenek, minthogy megszállott területekről az alsóbb osztályokba már nem jelentkeztek idegen anyanyelvű tanulók. A felső osztályoknak megszállott területen lakó tanulói sok veszedelem árán is átszöktek és itt folytatták tanulmányaikat.

Tankönyvül csak engedélyezett könyveket használtunk és azok nagyobb-részt jóknak bizonyultak.

A Tanterv eddigi tantárgyaihoz a VKM. rendelete szerint a folyó iskolai évtől kezdve a következő új tárgyak járulnak : Az éneket a miniszteri rendelet az I—II. osztályokban kötelező rendkívüli tárgyként írja elő azzal a céllal, hogy az ifjúságban a hazafias érzést ápolja, mélyítse és szívet, lelkét annak befogadására előkészítse. A III. osztály földrajzi anyaga bővült az általános ember-földrajzzal, vagyis az anthropogeographiával. A földrajz a IV. osztályban külön tárgykép lép föl, melynek keretében tanítandó Magyarország politikai, gazdasági és kultur-földrajzi ismertetése, a VII. osztályban pedig 4 hónapra terjedő időben az újkor története után a földrajz anyagának összefoglalása kerül sorra magasabb szempontok szerint való tárgyalásban. A gyorsírás heti 1 órában kötelező tantárgy a IV. osztályban. A közigazdasági ismeretek a III., a jogi ismeretek a IV. osztályban a történelemmel együtt,

a közgazdasági és társadalmi ismeretek a VIII. osztályban külön 1 órában kerülnek kötelező tárgyként előadásra.

Az iskola tanítási munkáját kiegészítették azok az előadások, amelyeken testületileg vett részt az egész ifjúság, vagy ennek egy része. Okt. 9-én a VII—VIII. oszt. ifjúsága min. rendeletre a Magyar Néprajzi Társaság felolvasó gyűlésén vett részt a tanári testülettel együtt. Turzó Péter máv. főellenőr febr. 19-én kezdte meg az esperanto nyelv tanítását heti 1 órában; a jelentkezett tanulók száma: 70. Márc. 3-án Haller Nándor erdélyi szinigazgató nagyon érdekes propaganda előadást tartott ifjúságunknak szónoklattal és irredenta költemények elszavalásával. Márc. 14-én Heffty Frigyes, sokszorosan kitüntetett tábori pilóta, az Orsz. Aero-Szövetség megbízásából az I—VI. oszt. tanulóinak igen érdekes előadásban ismertette a repülés történetét, a repülőgépek szerkezetét és a repülés jövő lehetőségeit. Márc. 17-én ugyanő a VII—VIII. oszt. tanulóinak tartott előadást a fentebbi tárgykörrel vetített képek bemutatásával. Ápr. 14-én az ifjúság résztvett Dr. Eörsi Julia „Erdélyi csillagok“ c. drámájának előadásán a Városi Színházban. Május 31-én a cserkészetről vetített képekkel kísért előadáson jelent meg az ifjúság a Belvárosi-Moziban 11—13 óráig.

Ifjúsági egyesületek.

A) *Önképzőkör.* A 81 éves önképzőkör 1920. évi szept. hó 19-én tartotta meg alakuló gyűlését Orbán János vezetése mellett 103 rendes és 49 rendkívüli taggal. Ügyeinek intézésére a kör alakuló gyűlésén tisztviselőket választott. Elnök lett Schmidt Béla VIII. o. t., főjegyző Veres Miklós VIII. o. t., pénztáros Bona Károly VIII. o. t., főkönyvtáros Geber Ödön VIII. o. t., jegyzők Lányi János és Lászlóffy Tibor VII. o. t., könyvtáros Kiss Kálmán VII. o. t.

A tagok zenekart is alakítottak Sűmegi Gyula vezetésével.

A munka megindult és megszakítás nélkül folyt az 1921. évi máj. 1-én tartott zárógyűlésig. Volt 12 rendes, 1 választmányi, 4 szavaló és az évvégi záróünnepéllyel együtt 7 ünnepélyes, összesen 24 gyűlése. Ezeken a tagok 127 számmal szerepeltek. A működési számok így oszlanak meg: 5 szónoki beszéd, 3 szabadelőadás, 15 értekezés, 4 költemény, 4 elbeszélés, 4 műének, 23 zeneszám, 28 komoly, 9 vígszavalat, 3 melodráma, 29 írásbeli és több röglönzött bírálat.

Pezsgő szellemi élet, fokozódó munkakedv, több tudományágra és az élet érdeklő mozzanataira kiterjedő hazafias munkásság jellemezte a kör működését. A többirányú munkásságot a szaktanárok a gyűléseken való megjelenésükkel, bírálataikkal, útmutatásaikkal hathatósan előmozdították.

Okt. 6-án díszgyűléssel áldozott a kör a tizenhárom aradi vértanú emlékének, nov. 1-én meglátogatta az elhunyt tanárok, nov. 2-án pedig Dugonics András sírját és beszéddel, szavalatokkal és énekkel elevenítette fel emléküket. Nov. 14-én, a trianoni békeszerződés becikkelyezését követő napon díszgyűlés keretében jutott kifejezésre az ifjú tagok gyászos hangulata, de meg-

csendült a jobb jövőbe vetett, az isteni örök igazságban, Magyarország fel-támadásában való hitük hangja is. A tanári kar és az intézet ifjúságának részvételével megünnepelte a kör 1848. márc. 15-ikének 73-ik évfordulóját. Az intézetnek 1921. máj. 5-én megtartott jubileumi ünnepén is közreműködtek a kör tagjai.

Szavalóversenyt febr. 20-án és 28-án rendeztünk. A komoly szavala-t első díját Somogyi Miklós VIII. o. t., a másodikat Edvi Gyula VII. o. t. nyerte meg. A vígszavallatban első lett Veres Miklós VIII. o. t., második Sa-lánky József VIII. o. t.

A nagyobb munkakedv a pályatételek kidolgozásában is megnyilvánult. Az utóbbi évek külső és belső okokból megmagyarázható meddősége után az ezidén kitűzött tíz pályatételre hat munka érkezett be; a vallástanira egy, a fizikaira egy, a jubileumi ódára négy.

A vallástani tétel: „Mik a mai kor vallástalanságának okai?“ Geber Ödön VIII. o. t. dolgozata 250 korona jutalmat nyert.

A fizikai tétel: „A mechanikai hőelmélet és alaptörvényei“. A beérkezett dolgozat szerzője, Veres Miklós VIII. o. t. 100 korona jutalmat kapott.

Az ódapályázat nyertese, Somogyi Miklós VIII. o. t. 100 korona juta-lomban részesült.

A tagok közül tevékenységükért külön jutalomban részesültek: Schmidt Béla a kör elnöke, aki az önképzőkör ezüst érmét érdemelte ki, Geber Ödön VIII. o. t. a Kisfaludy-jutalomból 42 koronát kapott 70 korona hozzáadá-sával szépirodalmi könyvekre, Bona Károly VIII. o. t., aki az irredentizmust szolgáló szabadelődásaiért 100 korona jutalomban részesült.

Dicséretet érdemelnek: Cserta Kálmán VIII. o. t. Tömörkényről írt értekezései-ért, Geber Ödön VIII. o. t. hegedűjátékáért, zenetörténeti és zeneesztétikai előadásai-ért, Kúp Gyula VIII. o. t. festményeinek, rajzainak bemutatásáért és művészettörté-neti és elméleti előadásaiért, Muzsnay Dénes VIII. o. t. a renaissance-ról szóló soro-zatos értekezéséért, Salánky József VIII. o. t. humoros elbeszéléseiért, Somogyi Mik-lós és Veres Miklós VIII. o. t. szavallataikért és felolvasásaikért, továbbá Edvi Gyula VII. o. t., Pauer Lóránt VII. o. t., Gönczi Pál és Paulovits Tibor VI. o. tanulók.

A kör 1921. június 19-én az intézet dísztermében a „Magyar Jövő“ ünnepével egybekötött évzáróünnepélyt rendezett a következő műsorral:

Szabados: Hiszekegy. Énekli a főgimnáziumi énekkar.

1. Weber: Nyitány a Bűvös vadász c. dalműből. Előadja a főgimná-ziumi zenekar

2. Lendvai I.: Megesküdött minden magyar. Szavalja Grasselly Jenő I. A) oszt. tan.

3. Beethoven: Tavasz dal. Előadja a főgimnáziumi énekkar.

4. Ünnepi beszéd a „Magyar Jövő“-ről. Mondja Szeles József dr.

5. Trio a Traviata c. dalműből. Előadja Geber Ödön VIII., Raffner Fe-renc VII., Armentano Alajos VII. oszt. tan.

6. Miklós J.: Virrasszatok. Szavalja Somogyi Miklós VIII. o. t.

7. Gaal: Balatoni nóták. Előadja a főgimnáziumi énekkar.

8. Az önképzőkör ez évi működéséről beszámol Veres Miklós VIII. o. t.

9. Arany—Révffy : Rendületlenül. Előadja a főgimnáziumi énekkar.

König : Hiszekegy. Énekli a főgimnáziumi énekkar.

A közönség ezen ünnepélyünkön nagy számban jelent meg s bőkezű adakozásával hozzájárult az ifjúság munkásságának jutalmazásához. A több nemeslelkű adakozóval együtt hálás köszönetet mondunk nekik.

B) Ifjúsági Segélyző Egyesület az 1920—21. tanévben 1920. október hó 11-én alakult meg Vézner Károly kegyesrendi tanár vezetésével. Az alakuló közgyűlésen a következő tanulókat választották meg az egyesület tisztviselőiül: elnök: Somogyi Miklós VIII. o. t., főjegyző: Regdon László VIII. o. t., ellenőr: Völgyessy János VIII. o. t., pénztáros: Lányi János VII. o. t., főkönyvtáros: Armentano Alajos VII. o. t., aljegyző: Kopasz Károly VII. o. t., alkönyvtárosok: Széll István VI. o. t. és Völgyessy Pál V. o. t. Az egyesület ügyeit a tisztviselőknél kívül a 13 tagból álló választmány intézte; a választmányi üléseken döntöttek a tanulók segélyezéséről, itt beszélték meg a szükséges anyagi eszközök megszerzésének a módjait.

Az egyesület nagyfontosságú szociális hivatásának a nyomasztó időkbeli hátszerep között is, derekasan megfelelt: 403 tanulónak juttatott, összesen 3386 darab könyvet s 47 pár cipőt osztott ki közöttük. Azonkívül az amerikai missziótól néhai dr. Orkonyi Ede jószágából több tanulót látott el meleg téli ruhával, a Szegedi Jótékony Magyar Asztaltársaság pedig 5 tanulónak hónapokon át adott ingyen ebédet. Ugyancsak ez az asztaltársaság karácsonyi jutalomként 1500 koronát bocsátott egyesületünk rendelkezésére. Minthogy a szerény tagsági díjakból s a múlt tanévben gyűjtött tőkéből nem tudtuk volna fedezni az aránytalanul nagy kiadásokat, azért az alapszabályok értelmében gyűjtőíveket bocsátottunk ki s más módon is igyekeztünk a nemesszívű adakozókhoz fordulni. Egyesületünk jótévi között első helyen kell megemlítenünk dr. Somogyi Szilveszter polgármestert, aki a városi gyorssegély-alapból 10.000 koronával járult hozzá a szegény tanulók felsegítéséhez. Grüner István pedig a 200 éves jubileum emlékére 1000 koronás könyv-alappal tette lehetővé egy tanulónak öt éven át tankönyvekkel való ellátását. Az intézet 200 éves fennállásának emlékére a városi színházban rendezett ünnepség jövedelme s az ez alkalommal küldött adományok és felülfizetések sokat lendítettek az egyesület anyagi helyzetén. Az egyesület a szegény tanulók nevében ez úton rója le a hála adóját a következő jótévkönek: Kiss Ernő, Wimmer Fülöp, Szegedi Első Kenderfonógyár, May Miksa, Lippay György dr., Seivity Lázár, Völgycssy János, Popper Ferenc, Maczelka Gábor, dr. Rózsa Imre (Makó), Szécsi Izsó, Körössy István, Weiszberger Marcell, Solti Pálné, Krier Rudolf, Varga László, Csabai Béla, Pártos Endre, Winkler György, Wöber György, Huszár Béla, Czinki Ferenc, Hegedüs Béla, Mogán Jakab, Szeged-Alföldi Takarékpénztár, Breyer István, Korponay János, Szenesi Ferenc, Szeged-Csongrádi Takarékpénztár, szegedi felsővárosi plébánia, szegedi alsóvárosi plébánia, dr. Aigner Károly, Tóth Péterné, Frankó Andor,

dr. Gróf Árpád, dr. Regdon Károly, Horváth János, dr. Szeless József, Peidl Imre, Kúp Gyula, dr. Korpássy Gyula, Hutter Károly, Juhász István, Pászthy Kálmánné, Schütz Lajos, Gruber András, Horváth Ferenc, Falta Marcell, Bittó János, Papp Emil, dr. Hamza Géza, Vajda Manó, Thiering Oszkár, dr. Reiniger Hermann, Zimányi Mihály, Holtzer Aladár, Holtzer János, Holtzer Dániel, Dobos István, Mályusz Egyed, dr. Szlávik Péter, Kazy György, Csávossy Endre, Stumpf Kálmán, Körmendyné, dr. Magyar István, Lengyel Ferenc, Mezey Mihály, Varga Vidor, dr. Papp Nándor, Erdélyi József, dr. Kovács József, s több, magát megnevezni nem akaró jötevő.

Az egyesület pénzállapotát a folyó 1920—21. tanév végén a következő statisztikai kimutatás tünteti fel:

I. Bevétel:

1. Ajándékozásból	16.103.85 K
2. A jubiláris ünnepség jövedelme	25.895.— K
3. A Grüner-féle könyvalap	1000.— K
4. Magán-, javító- és felvételi vizsgák után	470.— K
5. Kamatok	1553.60 K
6. Tagsági és könyvkapási díjak	9680.— K
Összesen:	54702.45 K

II. Kiadás:

Könyv- és füzetbeszerzés	1658.35 K
A hadikölcsönök nosztrifikálása	96.75 K
47 pár cipő	28240.— K
Összesen:	29995.10 K

III. Pénzállapot:

Tőke az 1918—19 tanév végén (lekötött)	36.800.— K
Tőke az 1919—20 „ „ a szegedi Kereskedelmi és Iparbank 21600/a sz. betéti könyvében	10.935.90 K
Maradék az 1920—21. tanévből	24.707.35 K
Összesen:	72.443.25 K

Szép számmal akadtak tanulók, akik használt könyvcikket ingyen vagy minimális összegért az egyesület könyvtárának adományozták s így könyvállományát annyira felszaporították, hogy az intézet tanulóinak több mint felét elláthattuk könyvekkel. Az egyesület sikeres működésének egyik feltétele, hogy minél többen hódoljanak e nemes hagyományak.

C) Általános ügyek.

Látogatások. 1. Glattfelder Gyula dr. megyés püspök úr öméltósága február hó 4-én városunkban időzván, intézetünket megtisztelte látogatásával; megjelent a VII. osztály mennyiségtan, a VI. és V. osztály vallástan óráján, másnap pedig, amikor ifjúságunk éppen kötelező szent gyónását végezte, számos tanulót meggyóntatott, szent misét mondott, mely alatt a ta-

nulók megáldoztak, szent mise végén pedig tartalmas és épületes szózatot intézett az ifjúsághoz. Június hó 20-án a vallástan vizsgálatokon meghallgatta a tanulók feleleteit s megjelent ömértósága az érettségi vizsgálaton is.

2. Szinger Kornél, kegyesrendi rendfőnök úr május hó 5-én megjelent az intézet 200 éves jubiláris ünnepén, azután pedig rendházunkban hivatalos látogatásait elvégezvén, május 7. és 9. napjain az összes osztályokat meglátogatta, megjelent az ifjúság mindennapi szentmiséjén s miután felülvizsgálta az intézet összes szellemi és anyagi ügyeit, meleg szívvvel mondott elismerő szavakat a tanügy terén kifejtett munkáért.

3. A VIII. osztály vallástan vizsgálata május hó 2-án és a többi osztályok vallástan vizsgálatai június hó 20-án Várhelyi József prelátus, püspöki biztos úr ömértósága elnöklete alatt folytak le. A tanári testület részt vett abban a küldöttségben, amelyet Lippay György dr. tank. kir. főigazgató úr ömértósága vezetett, hogy a pápai prelátusi méltóság elnyerése alkalmával örömnnyilatkozatát kifejezze s egyúttal az ifjúság valláserkölcsi nevelésének nagy munkájához további hathatós közreműködését kikérje.

4. Lippay György dr. tank. kir. főigazgató úr ömértósága december hó 10., 14., 15., 18. és 21., február hó 9., 10., 11. és május hó 21., 22. és 23. napján végezte hivatalos látogatásait. A tanítás menetének megfigyelése, az írásbeli dolgozatok, az intézet helyiségeinek és szertárainak átvizsgálása után május hó 24-én értekezletet tartott, amelyen közölte látogatásai közben szerzett tapasztalatait, egyúttal a mai viszonyokkal és az ifjúság jövőjével kapcsolatos értékes tanítási és nevelési elvek megszívlelésére és követésére hívta fel a tanári testület tagjait.

Egyéb látogatások. Az iskolafenntartó város magisztrátusa állandó érdeklődéssel kísérte a jelen tanévben is intézetünk működését. A város polgármestere, Somogyi Szilveszter dr., a kulturügyek tanácsosa, Gaál Endre dr. és a sajtó képviselői is megjelentek iskolaünnepélyeinken. A szülők és a nagyközönség minden ünnepélyünkön igazi szeretettel és lelkesedéssel vesz részt; az évvégi hivatalos összefoglaló ismétléseket is szép számmal látogatják.

III.

Az intézet személyzete.

A) A kötelező tantárgyak tanárai.*

Sorszám	A tanár neve és tanári minősége	Szolg. évek számának száma	Tantárgyak, amelyeket előadott	Osztályok, amelyekben előadott	Heti órai-nak száma	Észrevételek
1.	Prelogg József r. tanár	23	Német nyelv Görög-pótló irod. tanulmány	VIII. VIII.	5	Igazgató.
2.	Abelsberg József r. tanár	29	Vallástan, Magyar nyelv, Görög-p. irod. tan. Szépirod.	III. A. VII. IV. B. VI. VII. I. A. I. B.	16	
3.	Csaba Jenő dr. r. tanár	4	Magyar nyelv Latin nyelv Történelem Szépirod.	III. A. III. A. III. A. VII. II. B.	17	A III. A. osztály főnöke.
4.	Dorogi Imre világi, r. tanár	3	Rajzoló) Geometria) Görög-p. szabad- kézi rajz	I. A. I. B. II. A. II. B. III. A. III. B. VI.	18	
5.	Erdélyi József r. tanár	3	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv	IV. A. I. B. II. B. I. B.	18	Az I. B. osztály főnöke, hit- elemző és játék- felügyelő.
6.	Gregorich Izidor dr. r. tanár	6	Magyar nyelv Latin nyelv Történelem Közp. és társ. ism.	III. B. IV. A. IV. A. VIII. VIII.	18	A IV. A. osztály főnöke, az érem- és régiségtár gondozója, az intézet évkönyvének vezetője, cserkészparancsnok
7.	Jagsich János r. tanár	2	Vallástan Latin nyelv Német nyelv	III. B. III. B. III. B. IV. A. V.	18	A III. B. osztály főnöke, cserkészparancsnok.
8.	Kerkai József dr. r. tanár	4	Vallástan Latin nyelv Görög nyelv	VI. VI. V—VI.	17	A VI. osztály főnöke, a filológiai szertár gondozója, cserkészparancsnok.
9.	Kiss István r. tanár	18	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv	VIII. II. A. III. A. VIII.	17	A II. A. osztály főnöke gimnáziumi hitszónok, igazgató-helyettes, értekezleti jegyző és a tanári könyvtár gondozója.

* Dr. Lukács József hittanár eltávozása után.

Sorszám	A tanár neve és tanári minősége	Szolg. évj- nek száma	Tantárgyak, amelyeket előadott	Osztályok, ame- lyekben előadott	Heti orai- nak száma	Észrevételek
10.	Niklos János r. tanár	23	Vallástan Német nyelv Mathematika Fizika	I. A. III. A. I. A. VIII. VIII.	16	A VIII. osztály főnöke.
11.	Nováky Bertalan világi r. tanár	47	Rajzoló geometria Görög-p. szab. rajz Szabadkézi rajz	IV. A. IV. B. V. VII. VIII. II—VII.	12	A rajzszertár gondnoka.
12.	Orbán János r. tanár	8	Magyar nyelv Latin nyelv Filozófiai prope- deutika	I. A. VIII. I. A. VIII.	17	Az I. A. főnöke, az ifj. önképzőkör ve- zetője, az ifj. na- gyobb könyvtár gondozója.
13.	Öveges József r. tanár	2	Vallástan Mathematika	I. B. IV. B. I. B. II. B. IV. B. V.	18	A IV. B. osztály főnöke, hitelem- ző, cserkész- parancsnok
14.	Para Imre r. tanár	15	Földrajz Természtrajz	I. A. II. B. I. A. I. B. II. A. II. B. V.	17	A II. B. osztály főnöke, a föld- rajzi szertár gondozója.
15.	Pesti Lajos világi r. tornatanár	3	Testgyakorlás Játék	I—VIII. I—VI.	30	A torna- és játékszertár gondnoka.
16.	Salánky István r. tanár	32	Történelem Földrajz	III. B. IV. B. V. VI. I. B. IV. A. IV. B.	17	Tandíjkezelő.
17.	Sümegei Gyula r. tanár	15	Mathematika Fizika Ének	II. A. IV. A. VII. VII. I. A. I. B. II. A. II. B.	18	A fizikai szertár gondozója, az ének- és zenekar veze- tője, a meteorológiai áltomás vezetője.
18.	Szalay István r. tanár	26	Magyar nyelv Latin nyelv Görög-pótló irod. tanulmány	IV. A. V. V. V.	16	Az V. osztály főnöke.
19.	Torma Károly r. tanár	17	Földrajz Természtrajz Gyorsírás	III. A. III. B. IV. A. IV. B. VI. IV. A. IV. B.	17	A természet- rajzi és vegy- tani szertár gondozója.
20.	Tóth Lajos r. tanár	11	Vallástan Földrajz Mathematika	II. A. II. B. II. A. III. A. III. B. VI.	17	
21.	Uitz Mátyás r. tanár	10	Német nyelv	IV. B. VI. VII.	9	

Sorszám	A tanár neve és tanári minősége	Szolg. éveinek száma	Tantárgyak, amelyekkel előadott	Osztályok, amelyekben előadott	Heti óráinak száma	Észrevételek
22.	Vézner Károly r. tanár	7	Vallásstan Latin nyelv Görög nyelv Szépirodalom	V. VII. VII. VIII. II. A.	17	A VII. osztály főnöke, az Ifjúsági Segítő Egyesület vezetője, játéktudomány-ügylet.
23.	Vincze József dr. r. tanár	24	Magyar nyelv Latin nyelv	VI. VII. II. B. IV. B.	18	Az ifj. Mária-Kongregáció vezetője, az ifj. kisebb könyvtár gondozója.

B) A más vallású tanulók hitoktatói:

1. *Bereczk Sándor*, ev. ref. lelkész és hitoktató, tanította az ev. ref. vallású tanulókat heti 8 órában az ev. ref. iskola helyiségében.
2. *Eisenberger Géza* tanította az izraelita vallású tanulókat heti 16 órában, az izr. iskola helyiségében.
3. *Sevity Lázár*, szegedi gör. kel. szerb plébános, tanította a gör. kel. vallású tanulókat heti 8 órában a gör. kel. szerb iskola helyiségében.
4. *Thomay József*, szegedi ág. ev. lelkész, tanította az ág. ev. tanulókat heti 8 órában az ág. ev. iskola helyiségében.

C) Nem kötelező tantárgyak tanárai:

1. *Kerkai József, dr.* főgimn. r. tanár, tanította a francia nyelvet heti 4 órában.
2. *Nováky Bertalan*, főgimn. rajztanár, tanította a szabadkézi rajzot heti 2 órában.
3. *Sümegei Gyula*, főgimn. r. tanár, tanította az éneket heti 4 órában.
4. *Szakáll Zsigmond dr.* keresk. isk. r. tanár, tanította az angol nyelvet heti 6 órában.
5. *Torma Károly*, főgimn. r. tanár, okl. gyorsíró, tanította a gyorsírást heti 6 órában.

D) Iskola-orvos és egészségtan-tanár:

Szldvik Péter dr. tanította az egészségtant a VII. osztályban heti 2 órában.

E) Vivómester:

Armentano Ede, okleveles vivómester, tanította a kard- és törvívást heti 3 órában.

IV.

A tanulók érdemsorozata.

Első A. osztály.

Osztályfőnök: Orbán János.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Számtan	Rajzoló mértan	Szépíráás	Tornázás	Ének
Aigner Károly	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
Bachner Frigyes	1	1	3	3	3	3	2	1	2	2	3
Balogh János	1	1	3	3	3	2	3	3	2	2	1
Bartha Dezső, ref.	1	2	4	4	4	3	4	3	2	3	2
5 Bán Béla, ág. ev.	1	1	3	3	3	2	2	2	3	2	1
Beck Mátyás, izr.	1	1	3	3	2	1	2	3	2	3	3
Békési Elek	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2	2
Börcsök Endre	1	3	4	4	4	3	4	4	3	2	2
Brunner Károly	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3	1
10 Csepella Andor	1	1	2	2	3	2	2	3	2	1	2
Csóti László	1	1	3	3	3	2	2	3	1.	2	2
Csurik Dénes*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dankó Ernő	1	1	2	2	3	1	3	3	2	2	2
Dobos István	2	1	3	3	3	2	3	3	3	2	3
15 Eck Kálmán	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2	2
Erdey László	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
Faragó László	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Gisser Béla*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grasselly Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
20 Habermann Károly, ág. ev.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hajdu Elek, ref.	1	1	3	2	3	1	3	3	3	3	2
Herbich Lajos, ism.	1	2	3	4	4	4	3	4	2	2	3
Horváth Gyula	1	2	3	2	3	3	3	2	2	3	2
Hutter Károly	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1
25 Jenovay Sándor	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2
Kalmár Antal, ism.	3	3	4	4	3	3	4	4	3	3	4
Klein Tibor, izr.	1	2	2	3	3	2	2	2	3	2	2
Körösi Ödön	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3
Krier Rudolf	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
30 László József	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
László László Gyula, izr.	1	1	3	3	2	2	3	3	3	1	2

*Kimaradt. **Vizsgálatlan maradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hít- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettudomány	Számítás	Rajzoló mértan	Szépírási	Tornázás	Ének
Lengyel Béla	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Leinzinger Pál	1	1	3	3	3	2	3	3	2	2	3
Lippai István	1	1	3	4	3	3	3	3	3	2	2
35 Lukátsy Géza	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2
Magyar István	1	1	2	2	2	1	2	2	1	3	1
Malbaski Miklós, g. kel. szerb	1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	2
Menzl Pál izr.	1	1	1	2	2	1	2	2	3	2	3
Móritz Dezső*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40 Neuhold Imre	2	2	3	3	3	2	4	4	1	2	3
Nováky István	1	3	4	4	4	3	4	4	2	1	4
Ókrös Gyula	1	1	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Papp István	1	1	3	2	2	1	2	2	2	1	2
Pálfi Miklós, izr.	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2	1
45 Pászthy Zsolt	1	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1
Pásztori József*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peics Vilmos	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Peidl Béla	1	1	2	2	3	2	1	2	2	2	1
Pongrácz Albert, ág. ev. . .	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
50 Pozsonyi Lajos	1	1	3	3	3	1	2	1	1	2	1
Révész Antal	1	1	3	3	3	3	3	3	1	2	3
Schweitzer Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Solymos Péter	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Szalay Miklós, ág. ev.* . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55 Szántó György, izr.	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2
Székely Dezső	1	1	3	3	3	2	3	3	2	2	2
Szobotka Dezső, ism.	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	2
Sztics István	1	1	2	2	3	3	2	1	3	2	2
Vitay Tibor	2	4	4	4	4	4	4	4	2	1	4
60 Weisz Károly, izr.	1	1	2	3	3	2	3	3	3	3	1

*Kimaradt.

Összesen : 60.

Első B. osztály.

Osztályfőnök: Erdélyi József.

A tanuló neve és vallása, öszlőndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hít- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számtan	Rajzoló mértan	Szépírá	Tornázás	Ének
Battancs János	2	1	3	4	2	2	2	3	2	3	2
Bálint Gyula	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1
Beznóczky Péter, ism.	3	1	4	4	2	3	3	3	2	2	3
Bérczi Sándor	1	1	2	2	2	3	2	3	1	1	1
5 Bitó János	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Böck Andor	1	1	2	2	1	1	2	3	1	2	1
Bölcs házy László, ág. ev.	1	1	3	3	2	3	3	3	3	2	3
Brunner Dezső	1	1	3	3	3	4	4	3	2	3	3
Buklin István, öszt.	1	1	1	1	2	3	1	2	1	1	1
10 Cimbalmos László*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csikós Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Csonka Ferenc	1	1	2	1	2	2	3	3	1	2	2
Dallos György, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Diener Pál, ág. ev.	1	1	2	3	1	1	1	1	2	1	1
15 Dietrich Oszkár	3	2	3	4	3	2	3	3	3	1	1
Dobó József	1	1	3	3	3	2	3	3	2	2	1
Daubrawszky Jenő	2	2	2	3	3	2	4	4	2	2	1
Erős Pál, izr.	1	1	3	3	2	2	2	3	2	2	2
Farsang László öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20 Fazekas Béla	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Fodor István	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Forrai Andor	2	2	4	4	3	3	3	4	1	3	1
Gasslunger József	1	2	1	3	2	1	3	3	1	3	2
Gergely Elemér	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3
25 Gottwald Rezső	2	2	3	3	2	1	3	4	1	2	2
Gyarmati Kázmér	2	2	3	3	2	3	4	3	2	3	2
Hermann György, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Hottya Ede	1	1	1	3	2	1	2	3	2	2	2
Husz Ernő	1	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3
30 Hütter László, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kemény László, ág. ev.	1	3	1	3	1	2	2	2	1	2	2
Köhl László	1	2	3	3	4	4	3	3	2	2	3
Kőrösi Jenő, izr.	1	1	2	2	1	1	1	2	2	3	1
Krámer Zoltán, izr.	1	1	2	3	3	3	3	4	2	2	2
35 Kreuter Gyula	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kruzsali János	1	2	4	4	4	2	4	3	3	2	4
Lehoczky Sándor	2	1	3	3	3	3	3	4	2	2	2
Lippay Ferenc	1	1	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Lippai Jenő	1	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hit- és erköcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettudomány	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíróás	Tornázás	Ének
40 Lukács Gyula, ism..	1	1	3	3	3	3	2	3	2	2	3
Magyar Béla	1	2	4	4	3	2	3	4	2	2	2
Mezei Béla	1	2	1	1	2	2	3	3	1	1	1
Mészáros Tibor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Molnár Elemér	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1	2
45 Nagy Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Nyári János, ism.	2	2	4	4	3	3	4	4	3	2	3
Nyári László, ism.	1	2	3	3	1	2	3	2	3	2	3
Ortutay Gyula	1	1	2	3	1	2	2	2	3	3	1
Sandberg György, izr. ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 Schultheisz Lajos	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2	2
Spiegel György, izr.	1	2	1	2	2	3	2	3	2	2	1
Spórer Ede, izr.	1	1	1	2	2	2	2	3	1	3	3
Szász Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Székely István, ág. ev.	2	3	3	3	3	2	2	1	3	2	3
55 Szkicsák István	1	1	2	2	1	2	2	2	2	3	2
Takács Géza	1	1	3	3	2	2	3	2	1	3	1
Vajda György, izr.	2	2	3	3	2	2	3	2	3	3	2
Vastag Pál*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Váradi Imre	1	1	3	3	2	1	2	3	2	2	2

* Kimaradt.

Összesen : 59.

Második A. osztály.
Osztályfőnök: *Kiss István.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítan.	Rajzoló mértan	Szépírás	Tornázás	Ének	
Balog Győző	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Belányi Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Biró József*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bokor Dániel	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	2
5 Bozóky László*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brenner Viktor, ág. ev.	1	2	3	3	4	3	3	4	3	2	2	2
Cseh Pál	1	1	2	3	2	2	3	3	3	2	2	2
Csidey Lajos, ref.	2	1	3	3	3	1	3	2	3	3	2	2
Dávid Jenő, ref.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Debella György	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3
Dékány Tibor, ism.	2	3	3	3	3	3	4	4	3	2	3	3
Erős Imre, izr., ism.	1	1	3	3	3	2	4	2	3	1	2	2
Farca Mihály	1	1	2	3	2	1	3	2	2	3	3	3
Fischhof László, izr., ism.	1	1	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3
15 Flám Ferenc, izr., ism.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Friedmann József, izr.	2	1	3	4	4	3	4	3	3	2	4	4
Fungáts Béla	1	2	2	2	3	1	3	3	3	1	1	1
Füzessy Ferenc, ism.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3
Gárgyán József	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1	1
20 Gerő Gáspár, izr.	1	2	3	3	3	2	3	4	3	3	3	3
Hattyasi József	1	2	2	3	3	2	2	2	2	3	1	1
Hegyi Béla	1	3	3	4	3	2	4	4	2	2	2	2
Heppes György*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ivánkovits László	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
25 Jachan Ignác	1	3	2	3	3	3	2	3	3	1	1	1
Jócsák Kálmán, ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Jungen Emil	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2
Kelemen István	1	3	3	4	4	3	3	3	3	2	1	1
Király László, ref.	1	1	2	3	3	2	2	3	3	2	3	3
30 Kis József	1	2	3	3	3	1	3	3	3	2	3	3
Komlós László, izr.	1	1	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3
Korpásy Gyula	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
Lantos József, ism.	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	3
Lestár Gyula, ism.†	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35 Lippai Iános	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2
Löbl György, izr.	2	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3
Maczelka Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1
Malbaski Iván, g. kel. szerb	1	1	1	2	2	1	2	2	2	3	1	1
Masa Endre	1	2	2	3	3	2	2	2	3	2	1	1

*Kimaradt. †Meghalt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettudomány	Számítástechnika	Rajzoló mértan	Szépírási	Tornázási	Ének
40 Mihailovics Ervin	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1
Neubauer Alajos, ism.	1	1	3	3	3	1	3	3	2	2	2
Nyáry György	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Ottovay István	1	2	2	3	3	3	2	1	1	2	2
Pap József	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
45 Pál Sándor, ref.	1	1	2	3	3	2	2	2	3	2	2
Pálffy György, izr.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Rack Lajos	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2
Reich Miklós, izr.	2	1	2	3	2	2	2	3	3	3	2
Rziha János, ism.	1	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3
50 Salánki István, ág. ev.	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Schmidt Miklós	1	3	2	3	3	1	1	2	2	1	1
Soós István, ref.	1	1	2	3	2	1	2	3	2	2	2
Stemler István	1	2	3	3	3	1	4	3	3	2	4
Szabó György	1	2	3	3	3	1	2	2	3	2	1
55 Szanka Lajos, ism.	1	3	3	4	3	3	4	3	3	2	2
Telbisz Alajos	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
Tóth Mihály, ism.	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Tóth Miklós	1	1	2	3	2	1	2	1	2	2	2
Török László	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2
60 Ujhelyi Endre, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varga Viktor izr.	1	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2
Vedres János	1	1	3	3	3	1	3	3	3	2	2
Winter Aladár, izr., ism.	1	1	1	2	3	3	3	3	3	2	3
Zobay Béla	1	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2

* Kimaradt.

Összesen : 64.

Második B. osztály.

Osztályfőnök : Para Imre.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k									
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettudomány	Számítástechnika	Rajzoló mértan	Szépírási	Tornázási	Ének
Árendás György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Babiczki Gyula	1	3	3	3	3	2	4	4	2	2	2
Babista Sándor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Beke Gyula	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	2
5 Berkes Imre, izr., ism.	1	3	3	2	3	1	2	3	2	2	4
Bitó János	1	2	3	2	3	2	2	3	2	2	1
Boda Miklós, ág. ev.	1	1	1	3	2	1	2	2	1	2	1
Bodor Jenő	1	2	1	3	3	1	3	3	2	2	2
Czékus Béla ism.	2	3	2	3	3	2	3	3	3	1	3
10 Csincsek Nándor	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2
Daubrawszky László	2	3	4	3	3	2	4	4	1	2	1
Deák Ferenc, ref.	1	1	3	3	3	1	3	3	2	1	2
Dékány Pál	1	2	1	2	3	2	3	1	1	1	1
Dietrich Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15 Ehling János	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2
Eck Péter	1	3	3	3	4	3	4	4	1	2	2
Erdős István, izr.	1	1	1	2	3	1	2	3	2	2	2
Erdős Pál, izr., ism.	1	1	4	3	3	2	3	3	2	3	2
Fejes János	1	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3
20 Fekete László, ism.	1	2	2	3	3	2	3	4	2	2	3
Galotti László, izr.	1	2	2	3	4	3	4	2	2	2	4
Hábermann György, ág. ev.	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1
Haller Arthur	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hercz Miklós, izr.	2	3	4	4	3	3	4	4	3	2	2
25 Holländer József, izr.	1	2	3	2	2	2	1	3	1	2	2
Illés Gyula	2	3	4	4	4	3	3	3	1	2	2
Imre Győző	1	3	3	3	3	2	3	3	1	2	2
Joannovics Szilárd	1	2	2	3	3	3	3	2	3	2	1
Kiss Endre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 Kiss József	2	3	4	3	3	2	4	3	1	2	1
Kondorosi József	1	2	3	3	3	2	3	3	2	1	3
Kopny Lajos, ref.	1	1	3	2	3	2	3	3	2	2	2
Kordován Zoltán	1	2	4	4	3	2	4	3	1	2	2
Kószó János	1	2	4	4	3	2	4	4	2	3	2
35 Králl Ferenc	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2
Króó Endre, izr.	1	2	2	1	1	1	3	3	1	2	3
Kuhn Károly	1	3	3	3	4	3	2	4	2	2	2
Lavner János	1	3	3	4	4	3	4	3	1	2	2
Madarász Endre, izr.	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k										
	Magaviselet	Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrejz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépirás	Tornázás	Ének
40 Magyar Valér	1	3	3	1	2	2	2	2	1	2	2
Mász János*											
Mecsér András	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Neufeld József, izr.	1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	4
Orendi Herbert, ág. ev.	1	2	1	2	3	2	2	3	2	2	1
45 Pap Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Papp János	1	2	3	2	3	1	2	2	2	1	3
Poór Imre	1	1	2	2	2	2	1	3	2	2	2
Rácz Andor	2	2	3	3	3	2	3	3	1	3	1
Schwartz István, izr.	1	1	3	3	3	3	3	4	1	2	1
50 Stancsics Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	_{im} 3	1
Stiebl József	1	2	4	4	4	3	3	3	3	3	3
Szabó Tibor	1	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3
Szalmári István, ism.*											
Székely László, izr.	1	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2
55 Sziver Imre	1	3	4	4	4	3	2	3	1	2	2
Tápay Dezső, ism.	1	3	4	3	3	2	3	3	1	2	2
Tolnaffy Sándor	1	3	4	3	3	2	3	2	1	2	3
Török Ferenc, ism.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2
Tuksa István, ism.	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2
60 Weber József	1	3	4	3	3	2	4	3	2	3	3
Weinmann István, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zircher Ferenc, ism.	1	2	3	3	3	2	3	3	2	1	2
Zircher Károly	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2

*Kimaradt.

Összesen : 63.

Harmadik A. osztály.

Osztályfőnök: Csaba Jenő dr.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismélő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k								
		Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és jogi ismeretek	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzólmértan geometria	Torna
Apró István	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Ágoston József	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2
Back Ottó	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Balogh György	1	1	2	3	3	2	3	3	3	3
5 Balogh István	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3
Bartos István, izr.	1	1	1	2	2	1	3	2	3	2
Battancs Lajos	1	1	3	3	2	1	2	2	3	3
Berger István*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bernovics Gyula*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Birn Sándor, izr., öszt.	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2
Boris Károly	1	2	3	3	4	3	2	3	4	2
Boros József, öszt.	1	1	3	3	2	1	2	2	2	2
Czigler Arnold	1	2	3	4	4	4	3	3	4	2
Csányi András	1	1	2	2	3	3	3	3	2	1
15 Csonka Elemér	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1
Densz Géza	1	2	1	2	3	2	2	2	3	2
Dér László, izr.	1	2	1	2	1	2	2	1	3	2
Dietrich Emil	1	1	3	3	3	2	2	2	2	1
Dolch Zoltán	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2
20. Dömjén Lajos	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1
Fülöp István	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2
Giesser Károly	1	1	4	3	3	3	3	3	4	2
Hlavács Gyula, ág. ev.	1	1	2	3	3	3	3	2	3	2
Hulman László	2	2	3	3	4	3	3	3	3	1
25 Jankovits Rezső*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Joó István, ref.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kelemen János	1	2	3	3	3	2	2	3	3	1
Keszler Imre	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2
Kis Gyula	1	2	2	2	3	3	3	3	3	1
30 Kováts Lajos	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2
Mailinger János	1	1	2	3	3	2	3	2	3	1
Mészáros Gyula	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2
Móra György*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Müller Zoltán, izr., ism.	1	3	4	3	3	2	3	3	2	1
35 Pakuts Ferenc, ref.	1	2	3	3	3	2	3	2	1	2
Pap Károly	1	1	2	3	2	2	2	2	2	2
Papp János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Papp Zoltán*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pataki János	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k								
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és jogi ismeretek	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló-mértan geometria	Történe
40 Pál István, ref.	1	1	3	3	3	2	3	3	4	2
Petrov Péter	1	1	2	3	2	2	2	1	3	2
Punek Miklós*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Réczey Dezső	1	1	2	2	2	1	2	1	2	2
Réczey Gyula	1	2	2	3	3	2	2	2	3	2
45 Schwarcz György, izr.	2	2	3	4	2	2	3	2	4	1
Servis Béla	2	1	3	2	3	2	2	2	3	2
Sólyom László	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Spitzer René, izr.	1	2	3	4	3	3	2	3	3	2
Stark István, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
50 Szabó László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Szegő Szilárd, izr.	1	1	2	3	3	2	3	2	4	2
Szelei Emil, ref.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3
Szvboda János	1	2	1	2	2	2	3	2	3	2
Telbisz János	1	1	2	3	3	1	3	3	3	2
55 Tennen Béla, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3
Tóth Ferenc	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2
Varga Lajos	1	3	4	4	4	4	4	3	4	2
Vermes Imre, izr.	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
Veszélszki Antal	1	3	4	4	4	1	3	3	3	2
60 Völgyessy Ferenc	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2
Wanie Rezső	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2
Weisz Antal, izr.	1	1	2	3	1	2	2	2	2	2

*Kimaradt.

Összesen : 62.

Harmadik B. osztály:
Osztályfőnök : *Jagsich János.*

A tanuló neve és vallása, öslöndijas, vagy isméllő-e ?	Magaivelet	T a n l á r g y a k								
		Hit- és erköcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és közgazd. ismeretek	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Tornázás
Asszonyi László, ev. ref.	1	2	3	3	3	1	3	3	2	2
Balogh Miklós, gör. kath.	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2
Benedek Imre	2	3	3	3	3	3	3	3	4	1
Bózsó László	1	3	3	4	3	3	3	3	4	2
5 Brauswetter Vilmos	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2
Brükler István, ev. ref.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2
Czajlik György*	1	3	3	3	4	2	3	3	4	2
Deák Lajos, ism.	1	3	3	3	3	3	4	4	4	2
Deák Orbán	1	3	3	3	3	3	4	4	4	2
10 Deutsch Imre, izr., ism.	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3
Dudás László, ism.	2	3	3	4	3	3	3	3	4	2
Dugász Antal	1	1	2	3	3	3	3	3	3	2
Földes Gábor	1	1	3	3	3	3	2	3	3	2
Fried István, izr.	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2
15 Gajzágó László	1	3	3	4	3	3	3	3	3	3
Gál Tibor	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
Grangya Ferenc	1	1	2	3	2	1	3	2	3	2
Hajdu Dezső, ism.	2	3	3	4	4	3	4	3	4	3
Halász Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2
20 Halmi László, izr.	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2
Ivánkovits Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Jachan Géza	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Jost Otmár	1	3	3	3	3	3	3	4	3	3
Judik István, ism.	1	2	4	4	3	3	4	3	4	2
25 Kain Sándor	1	1	2	2	1	2	2	1	1	2
Kalmár Alajos	2	2	4	4	4	3	4	3	4	2
Kaufmann Lajos, izr.	1	2	3	3	2	2	3	2	2	2
Kaufmann Pál, izr.	1	2	3	3	2	2	3	2	3	2
Kecskés István	1	2	2	3	3	2	3	2	2	2
30 Kertész László, izr.	1	3	1	1	1	1	1	1	2	2
Klamm Rezső	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Klement Gyula	1	1	3	3	3	2	3	3	3	2
Kordás Antal*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kornis Antal, izr.	1	3	3	3	3	2	3	3	4	2
35 Kovács József	1	3	3	3	3	2	3	3	4	2
Kovács László	1	3	3	3	3	3	4	3	4	2
Krausz János, izr.	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2
Lippai Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Mandler Ernő, izr.	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2

*Kimaradt. **Vizsgálatlan maradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismélő-e ?	Mégaviselet	T a n t á r g y a k								
		Hít- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és közg. ismeretek	Földrajz	Számtan	Rajzoló mértan	Tornázás
40 Mecsér József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Mezei Elek	1	2	3	3	2	3	3	2	3	2
Militár Péter, gör. kel. sz.	2	1	3	3	3	2	2	3	1	2
Neufeld László, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Ótott Lajos	2	3	3	4	3	3	3	3	4	2
45 Pataki Sándor	1	3	4	4	3	3	4	3	3	3
szentmártoni Pollyondy Gusztáv	1	2	2	3	2	2	3	3	2	1
Rác István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Reé Andor	1	1	2	3	3	2	3	2	2	2
Reményi János, izr.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 Réder Károly	1	1	2	1	1	2	2	2	1	2
Schwarz Tibor, izr.	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Steiner Imre, izr.	1	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Szalay Lajos	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2
Szalay László, ág. ev.	2	3	2	3	3	1	3	3	4	2
55 Szolga Tibor, ref.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1
Szóllós László, izr.	1	2	3	3	3	2	3	3	2	2
Szűcs Vince	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Trenka Károly	1	1	3	3	3	3	3	3	2	1
Vámosi József	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2
60 Zengő Elemér	1	1	2	2	1	2	3	3	2	1

*Kimaradt. **Vizsgálattan maradt.

Összesen : 60.

Negyedik A. osztály.

Osztályfőnök: Gregorich Izidor dr.

A tanuló neve és vallása, osztálydíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és jogi ismeretek	Földrajz	Természettud.	Számítan	Rajzoló mértan	Gyorsírás	Tornázás
Balaton János	1	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Balázs Béla*	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Barna József	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Both Barna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
5 Csabai Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Csikós Mihály	1	2	3	4	4	3	3	4	3	4	4	2
Czmór Győző, gör. kath.	1	1	1	2	1	1	2	1	3	1	2	2
Debreczeni Károly	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	2
Dehény Kálmán	1	1	3	4	3	3	3	4	3	4	4	2
10 Dehény Lajos	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Detári Dezső	1	1	2	3	3	2	2	3	2	2	3	2
Dunajcsik Mihály, ág. ev., ism.	1	2	3	3	4	3	2	3	3	2	4	2
Freund László, izr.	2	2	3	4	4	2	2	3	3	4	4	1
Fülöp József	1	3	2	2	1	1	1	2	2	2	3	2
15 Gajzágó János	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2
Gáspár Lajos, izr.	1	1	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2
Halász Ottó	1	4	3	4	3	3	3	3	3	4	4	2
Holtzer Ferenc, izr.*	1	1	3	3	4	2	2	3	3	2	3	2
Honfy József	1	4	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
20 Horváth Ferenc	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2	2
Horváth Lajos	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2
Imre János	1	1	2	4	4	3	2	4	3	3	4	2
Izsó András	1	1	2	4	4	3	2	4	3	3	4	2
Jeck Géza	2	3	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
25 Karácsonyi István	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1
Karner Béla, ág. ev.	1	3	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2
Király József, ev. ref.	1	1	2	4	4	3	3	3	2	3	4	2
Koncsek László, ág. ev. †	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	3	2
Kovács Antal	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2
30 Magyar Andor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Major Sándor	1	1	3	3	3	2	1	3	2	2	3	1
Matuskovich Lóránt	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Márkus Imre	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1
Méllis István	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1
35 Mihályffy Lajos*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Müller Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nagy Béla, öszt.	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2
Nagy Elemér	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2
Német József	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2	3

*Kimaradt. † Meghalt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselel	T a n t á r g y a k										
		Hít- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és jogi ismeretek	Földrajz	Természettudomány	Számítan	Rajzoló mértan	Gyorsírás	Tornázás
40 Opermann József	1	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Pigniczki András	1	1	2	3	3	2	2	2	2	1	2	2
Pogorelc István	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Reile István	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Reményfy Gyula	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
45 Richter János	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1
Rosinger Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Schönberger József, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stumpf Károly*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabó Szilárd	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
50 Szatmári Géza*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szegszárdi Pál	1	1	1	3	3	2	2	2	2	1	3	2
Szécsén Rudolf	1	2	1	3	2	2	2	2	2	2	1	2
Szónoky János	1	1	2	3	2	2	2	3	3	3	3	2
Tajthy Antal	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1
55 Teodorovics József	1	2	2	3	3	2	2	3	2	2	2	2
Tóth József	1	1	2	3	3	2	2	3	2	2	3	2
Varga László, ism.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2
Winkler György, izr.	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1
Wöber György, ism.	1	2	3	3	3	2	1	3	3	4	4	2

* Kimaradt.

Összesen : 59.

Negyedik B. osztály.

Osztályfőnök: *Öveges József.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e ?	Magviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erköcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és jogt ismeretek	Földrajz	Természettud.	Számítan	Rajzoló mértan	Gyorsírás	Tornázás
Balla Ferenc, izr.	1	1	3	2	1	1	1	3	2	1	2	2
Barta László	1	1	3	1	2	2	2	3	3	3	2	3
Bárány Pál	1	1	3	4	3	3	3	4	3	3	3	2
Bernátsky Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Bleyer Pál, izr.	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	3	2
Borbás Gyula	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	3	2
Böhm László, izr.	1	2	2	3	1	3	3	4	3	2	3	2
Csányi Géza	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1
Cseh Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
10 Dolleschall Vilmos	1	2	3	3	1	2	2	3	3	3	4	2
Felföldy Emil	1	1	3	3	3	3	3	4	3	4	4	2
Fischer Endre, izr.	1	1	3	1	2	1	1	3	3	3	3	2
Grüner György, izr.	1	1	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2
Grünfelder Henrik	1	1	1	2	2	1	1	3	2	2	3	2
15 Hegedüs Ágoston	1	2	4	4	4	3	3	3	3	3	4	2
Hertelendy Jenő	2	2	3	3	3	3	3	4	3	3	4	3
Hirsch Zoltán	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3	4	3
Holtzer István, izr.	1	2	2	1	1	3	3	3	3	3	3	1
Horváth János	1	1	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2
20 Janicsek Gyula	1	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2
Jódal János, ism.	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	4	2
Jungen László	1	1	2	3	2	2	3	2	1	2	2	2
Karg György	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1
Kaufmann Jenő, izr.	1	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3	2
25 Király István, izr.	1	2	2	2	1	1	2	3	2	2	3	2
Kisházy Iván	1	1	3	1	2	1	2	1	2	2	3	1
Kopasz István	1	1	2	2	3	1	1	2	2	2	2	2
Kovács Gyula	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Kristóffy László	1	1	3	2	2	2	2	3	3	2	3	2
30 Lajkó István	1	2	3	4	3	3	3	4	4	4	3	3
Lantos Ferenc, ism.	1	1	2	2	3	3	3	3	3	2	3	2
László János, unit.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lehrer Ernő*, ág. ev.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Majtényi Béla	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	2	2
35 Masa Jenő ism.,	1	3	3	2	2	3	3	3	3	3	4	2
Musulini Béla	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	3	2
Palásti József	1	1	3	4	4	4	4	4	3	4	4	2
Pártos László, izr. ism.	1	2	1	2	3	3	3	3	2	2	3	1
Pető György, izr. ism.	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	2

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszlőndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem és jogi ismeretek	Földrajz	Természettudományok	Számítástechnika	Rajzoló mértan	Gyorsírás	Tornázás
40 Polgár István, izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Rácz György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Reich Árpád, izr.*	1	1	3	2	3	1	1	3	3	3	3	2
Révész Ferenc, izr.	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Révész Miklós, izr.	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2
45 Simon József	1	1	2	1	2	1	1	3	2	2	2	2
Spitzer Pál, izr.	1	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2
Szalmássy Zoltán, ref.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	4	2
Székely Ferenc, izr.	1	2	3	3	1	2	2	3	2	2	4	2
Turmayer Gusztáv	1	1	1	2	3	3	3	4	4	3	3	2
50 Varga Lajos	1	2	3	4	3	3	3	4	3	3	4	2
Vermes Károly, ref.	1	2	2	1	2	2	2	2	2	3	3	2
Vincze Imre, izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Wiedermann Károly	1	1	3	3	3	3	3	3	4	3	4	2
Wiedermann Sándor	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	4	2
55 Zeisler László, izr.	1	1	3	2	1	3	3	2	3	3	2	2
Zobai Ferenc, ism.	1	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2

*Kimaradt.

Összesen : 56.

Ötödik osztály.

Osztályfőnök: Szalay István.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hít- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Torna
						Irodalom	Rajz					
Adler Péter	2	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
Agócsy László	1	1	1	2	1	—	—	2	2	2	—	2
Ajtai Tibor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bach János, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Beniczky Béla, ref. öszt.	1	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3
Békei Pál, izr.	1	2	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2
Béres László, ref.	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1
Bózsó Antal	1	3	3	4	4	—	—	4	4	4	3	2
Braun Sándor, izr.	1	2	2	3	3	—	1	3	3	1	2	2
10 Czérna Ferenc	1	2	3	3	3	—	—	3	2	2	2	2
Csorba Gáspár	1	1	2	3	—	2	2	3	1	2	3	1
Csukay Géza*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csurik Endre	1	2	2	3	3	—	—	3	2	1	3	2
Dobóczky Imre	1	1	2	3	3	—	—	3	1	2	3	2
15 Fáy Endre, izr.	1	3	2	3	—	2	3	3	2	3	2	1
Félegyházi László, ref.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fodor Ferenc, izr.	1	1	2	2	—	1	3	2	2	2	1	2
Fodor István, öszt.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	2
Gróf Kornél	2	1	3	4	—	3	3	4	3	3	3	3
20 Halász Jenő	1	2	2	4	—	3	4	4	3	3	3	2
Hanasiewicz Pál	1	1	2	3	2	—	—	3	1	2	3	2
Helfer Béla	1	1	1	2	2	—	—	2	1	1	2	2
Herbich György*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hermann Imre	2	3	4	4	—	3	4	4	4	4	3	2
25 Homola Rezső, ág. ev.	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1
Jerney István, ism.	3	3	3	3	—	3	3	4	2	3	3	3
Káldor István, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Koch László, izr.	1	2	3	3	2	—	—	3	2	2	2	2
Korpásy Béla	1	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1
30 Könyvesi László, izr.	1	1	3	3	—	2	2	3	1	2	3	1
Lakatos Emil	1	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2
Lehrer Lóránd, ág. ev.	1	3	2	3	—	2	3	3	2	3	2	1
Lippai József	1	3	3	3	—	3	2	3	2	3	3	2
Marschalkó István	1	2	2	3	—	3	2	2	2	3	3	1
35 May József, izr.	1	2	2	3	3	—	—	1	1	1	2	2
• Menzl György, izr.	1	2	2	3	—	2	3	3	2	2	3	2
Messinger Erik, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Molnár Sándor, g. orth.	2	2	3	3	—	3	1	3	3	3	3	3
Müller Antal	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszlőndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görögnyelv	Görög-pótló		Németnyelv	Történelem	Természettudomány	Műveltség	Torna
						Irodalom	Rajz					
40 Némethi János	2	3	2	4	—	3	2	3	3	3	3	2
Nyilasi Pál	1	2	2	3	—	2	2	2	3	3	2	1
Ördög Ferenc	2	3	3	4	4	—	—	4	4	4	3	2
Pakucs Gyula, ref.	1	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
Pethő Miklós †	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45 Raczkó Gyula	1	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1
Rácz József	1	2	2	3	2	—	—	3	2	2	3	2
Rózsa Andor	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Rózsa Tibor	1	1	1	2	1	—	—	1	1	1	1	1
Schwalb Miklós, izr. *	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 Somló Ferenc, izr. **	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stauber Tibor, izr.	1	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
Stiebl László	1	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
Szabó László	1	1	2	3	2	—	—	2	1	1	2	2
Szántó Ottó, izr.	1	2	3	4	—	3	3	4	3	3	3	3
55 Szent-Andrássy Kálmán	1	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2
Szeredai József	1	2	2	3	2	—	—	2	1	1	2	—
Szell András, ref.	2	1	2	3	3	—	—	3	1	3	3	1
Takáts István	1	1	3	3	3	—	—	3	2	2	2	3
Ungár István, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2
60 Vida György, izr.	1	1	2	3	—	1	3	3	2	2	1	2
Völgyesi Pál	1	3	3	4	—	2	2	3	3	3	3	2
Wéber Ferenc	1	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	2
Wiedermann Szilveszter	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	1	2
Wittig Rezső	1	1	2	3	—	2	3	3	2	2	3	2

†Mehalt. *Kimaradt. **Magántanulásra lért.

Összesen : 64.

Hatodik osztály.

Osztályfőnök : Kerkai József dr.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismélő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Tornázás
						Irodalom	Rajz					
Adler János, izr.	1	1	2	2	2	—	—	1	2	1	2	2
Ánizsfiöld László, izr.	1	2	4	4	—	3	3	3	3	2	3	3
Bach Endre, izr.	2	2	3	3	3	—	—	1	3	1	2	—
Bacsich Pál	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
5 Balogh Sándor	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	2
Bartl Ödön	1	1	3	3	—	3	2	3	2	3	3	1
Bauer József, izr. †	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bózsó Béla	1	1	1	2	2	—	—	2	1	2	2	2
Csincsek József.	1	1	1	2	2	—	—	2	1	1	2	2
10 Csonka Béla *	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czuczor Sándor	1	1	2	2	2	—	—	3	2	2	3	2
Dankó György	1	1	2	3	2	—	—	3	2	3	3	3
Egyed Zoltán	1	1	3	3	—	3	3	3	2	3	3	3
Erger Károly	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
15 Farkas Károly	1	1	1	1	1	—	—	1	2	1	1	—
Félegyházi Pál, ref. *	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Goitein Ernő, izr.	1	1	2	1	1	—	—	1	2	1	2	3
Gönczi Pál, ref.	2	1	1	1	2	—	—	2	1	1	3	2
Gróf György	1	1	1	3	—	1	2	3	3	2	3	3
20 Habermann Gusztáv	1	1	2	2	2	—	—	1	2	3	2	2
Hamar Árpád**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Janicsek Ferenc	1	1	1	2	—	1	2	2	2	1	2	2
Kármán Andor, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2
Kolla Péter**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Körmendi László, izr.	1	2	2	3	—	3	3	3	2	3	3	3
Kremper Antal	1	1	3	3	—	3	2	2	2	2	3	2
Kristóffy Ödön	1	1	2	1	—	2	2	2	2	1	2	1
Lantos Béla	1	1	3	2	—	1	3	2	1	2	3	1
Miladinov Albin	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
30 Moldoványi Imre, ref.	1	1	3	3	—	3	1	3	3	2	3	1
Ördög István	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Paulovics Tibor	1	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2
Petrov Miklós	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	2
Probojcevic Károly	1	1	2	3	—	2	1	3	1	2	3	2
35 Reichart Zoltán	1	1	3	2	—	1	2	1	1	1	3	2
Rejtő Jenő	1	1	3	3	2	—	—	3	2	3	3	2
Rukóber Emil	1	1	2	2	1	—	—	2	2	3	1	1
Sántha László	1	1	3	2	2	—	—	2	2	3	3	1
Schwartz István	2	2	4	4	—	3	3	4	3	3	3	2

† Meghalt. *Kizáratott. **Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										
		Hit- és erkölcs tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás
						Irodalom	Rajz					
40 Seiler Lajos, izr.	1	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
Sidlovits Andor	1	1	3	3	—	2	1	3	3	3	3	2
Szabó Mihály	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Szäuter Rezső	1	1	2	2	—	2	2	2	2	2	3	1
Szántó Pál, izr.	1	1	2	2	2	—	—	2	2	3	1	—
45 Széll István, ref.	1	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1
Tapodi Károly	1	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	2
Tauszig Lajos, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Telbisz István	1	1	1	2	3	—	—	1	2	2	2	1
Török Lajos**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50 Vajda Ferenc, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Várnay István	1	1	2	2	2	—	—	2	3	3	3	2
Vitéz László, ág. ev.	1	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2

**Kimaradt. *Magántanulásra tért.

Összesen : 52.

Hetedik osztály.

Osztályfőnök: Vézner Károly.

A tanuló neve és vallása, öszlőndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											
		Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Égészségtan
						Irodalom	Rajz						
Armentano Alajos	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Ausländer Andor, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bálint Sándor	1	2	1	2	2	—	—	2	1	3	3	2	3
Bendl László, ág. ev.	1	1	3	3	—	2	3	3	2	3	3	3	3
5. Bernátsky Kornél	1	3	2	3	—	2	2	3	3	3	2	2	1
Bile Ferenc, ism.	1	2	3	3	—	3	3	3	1	3	3	3	3
Bloch János, izr.	1	1	1	2	2	—	—	1	2	2	2	2	3
Bóka Ferenc	1	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1	3
Bóka László	1	3	3	3	—	2	1	2	3	3	3	1	1
10 Braun Endre, izr.	1	2	3	2	2	—	—	2	3	2	2	1	2
Bruchter Albert, öszt.	1	1	1	2	1	—	—	1	2	2	3	1	1
Busa Zoltán	1	3	4	4	—	3	3	4	4	4	4	3	3
Dobó Endre	1	2	3	4	—	1	3	3	3	3	3	3	1
Dömötör Gyula, ism.	1	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	2
15 Dubrauszky Viktor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Edvy István	1	1	2	4	—	2	3	3	3	3	3	2	2
Fischer István, ism.	1	1	2	3	—	3	2	3	2	3	3	3	3
Gál Gyula	1	1	1	3	2	—	—	3	1	2	2	1	3
Gottwald László	1	1	2	2	2	—	—	1	2	3	3	1	2
20 Gyurki Gyula, ism.	1	2	3	3	—	1	3	2	1	3	3	2	1
Holtzer János, izr.	1	2	1	2	2	—	—	2	2	2	3	2	2
Horváth Kálmán	1	1	3	3	—	1	3	2	2	3	2	1	3
Hrabák Zoltán*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jó járt József	2	1	1	2	1	—	—	2	1	2	3	2	2
25 Kertész Endre, izr.	1	2	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Kiss Kálmán, öszt.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Kopasz Károly	1	1	2	2	—	1	2	1	1	1	1	1	1
Koszteleczy Ede	1	2	3	3	—	1	2	3	2	3	3	2	1
Kovács Imre	1	2	2	3	—	2	3	3	2	3	3	1	2
30 Krizsa Ferenc	1	1	3	3	—	2	3	3	2	3	3	3	3
Kulinyi László, ref.	1	1	1	2	2	—	—	2	2	3	3	2	1
Lányi János	1	1	1	1	1	—	—	1	2	1	1	1	1
Lászlóffy Tibor	1	1	1	2	2	—	—	2	2	1	2	2	2
Nagy Endre, ref.	1	1	2	2	2	—	—	2	3	1	1	2	1
35 Nagy József	1	3	3	4	—	3	3	3	3	3	3	2	2
Nyári András, öszt.	1	1	2	2	—	1	3	2	2	2	2	2	2
Pauer Lóránt	3	2	2	2	2	—	—	1	1	1	1	2	3
Pálfy György	1	1	2	3	—	1	3	3	2	3	3	3	2
Pártos Mihály, izr.	1	2	2	3	—	2	3	3	2	3	3	2	3

*Magántanulásra tér.

A tanuló neve és vallása, öszlöndíjas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											
		Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Egészségtan
						Irodalom	Rajz						
40 Raffner Ferenc	1	1	3	3	—	1	2	2	2	2	3	1	2
Rákos László, izr.	1	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	3
Reitzer László, izr.	1	1	2	2	1	—	—	1	1	2	2	3	2
Réti László, izr.	1	2	3	3	—	3	3	4	2	2	3	1	2
Richter Béla	1	1	1	2	2	—	—	1	2	1	1	1	2
45 Somló György, izr.	1	1	1	2	2	—	—	1	1	2	2	2	2
Szenesi Zoltán, izr.	1	2	2	3	2	—	—	2	3	3	3	2	3
Székely Sándor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szlovik István	1	1	2	3	—	1	2	2	2	3	3	2	1
Szöllős Antal, izr.	1	2	4	2	2	—	—	2	3	2	3	2	2
50 Turcsányi Béla	1	1	2	3	—	2	3	2	2	2	3	1	2
Weiszberger György, izr.	1	1	3	3	—	3	2	3	3	3	3	2	3
Zenthbauer János	1	1	3	3	—	2	2	3	3	3	3	2	1
Zsoldos Benő, ref.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Kimaradt.

Összesen : 53.

Nyolcadik osztály.

Osztályfőnök : Niklos János.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő e?	T a n t á r g y a k													
	Magaviselet	Hit- és erkölcstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Bölcsészet	Történelem	Társadalmi ismeretek	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás
						Irodalom	Rajz							
Arányi László, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	2	2
Balog Jenő**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barna Sándor**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bori József**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Bóna Károly	1	1	1	2	—	1	3	2	1	1	1	1	1	2
Cserta Kálmán	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Debreczeni Aladár, ref.	1	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	3	2
Fodor Ignác	1	1	2	2	—	2	2	1	1	2	1	2	3	2
Förgeteg János	1	1	1	2	1	—	—	1	1	2	1	1	1	2
10 Geber Ödön	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	2	1
Jávori Ferenc	1	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	3	3	1
Jó járt Bunford Béla	1	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	3	2
Kalmár Gyula	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Kopasz István	2	2	3	3	—	1	2	3	3	3	3	3	3	1
15 Kovachich Imre	1	2	3	3	—	1	3	2	3	3	3	2	3	1
Kovács Szilárd, izr.***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kúp Gyula	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Latzkovits Gyula**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mihályi Gyula	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
20 Miladinov Nikodémus	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Murlassy Zoltán	1	1	3	3	—	2	3	3	2	2	3	3	3	1
Muth László, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Muzsnai Dénes	1	1	2	3	3	—	—	2	2	3	2	2	3	1
Nagy Sándor	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
25 Neuwirth József, izr.	1	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	2	2
Nógrádi János, ág. ev.	1	1	2	2	3	—	—	2	2	3	3	3	3	1
Oltovay László	1	1	3	2	—	2	1	2	3	3	2	3	3	2
Ördög Ernő	1	1	3	3	—	2	3	3	3	2	2	3	3	1
Pártos István, izr.	1	1	1	2	1	—	—	1	1	1	1	1	2	2
30 Peternelly László	1	1	2	2	2	—	—	1	2	1	1	3	3	1
Péchy Kálmán	1	2	4	4	—	1	2	3	3	3	3	3	3	1
Pollák Andor, izr.	1	1	2	2	—	1	2	1	2	1	1	2	3	1
Regdon László	1	1	2	2	—	1	1	2	2	2	2	3	3	1
Rosenbaum Aladár, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
35 Rosenbergbaum Béla, izr.	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	2	2	2
Salánky József	1	1	1	2	—	1	1	1	1	2	1	1	2	2
Schmidt Béla, öszt.	1	1	1	2	2	—	—	1	1	1	1	2	2	1
Schreiber Miklós	1	1	2	2	—	1	2	1	2	1	1	2	2	1
Schwarz Henrik, izr.	1	1	2	2	2	—	—	1	2	1	1	1	1	2

Kimaradt. *Kizárattott.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k												
		Hit- és erkölcsstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög- pótló		Német nyelv	Bölcsészet	Történelem	Társadalomtani ismeretek	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás
						Irodalom	Rajz							
40 Sebestyén László	1	1	2	2	—	1	1	1	2	3	2	2	3	2
Seiler Lajos, izr.	1	1	4	4	—	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Skultéty István	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Solti Henrik	2	1	2	2	—	1	3	1	1	2	2	1	2	2
Somogyi Miklós	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	2	1
45 Szántó Károly, izr.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szemző Imre, izr.	2	1	1	1	2	—	—	1	1	1	1	1	1	2
Szécsi György, izr.	1	1	2	1	2	—	—	1	2	1	1	1	1	—
Törő András, izr.	1	1	3	2	3	—	—	2	2	2	2	3	3	3
Vajda Lajos, izr.	1	1	2	3	3	—	—	2	1	3	2	2	2	—
50 Vas Béla	1	2	3	4	—	2	2	3	3	3	3	3	3	1
Váradai Károly	1	1	3	3	3	—	—	3	3	2	3	3	3	2
Veres Miklós	1	1	2	2	3	—	—	3	2	2	2	2	2	2
Völgyesi János	1	1	2	3	—	1	2	3	2	3	3	3	3	2
Weiszberger Elek, izr.	1	1	2	2	—	1	1	2	2	3	1	3	3	2
55 Winternitz Sándor, izr.***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kimaradt. *Kizáratott.

Összesen : 55.

V.

Magántanulók.*Első osztály.*

Gábor János (1 elégt.)
 Rappensberger József (elégs.)
 Rennich Dezső (elégs.)
 Schütz Péter (1 elégt.)

Második osztály.

5 Burkus Ernő (elégs.)
 Holtzer Béla, izr. (elégs.)
 Majoros László (jó)
 Mezei János (elégs.)
 Novotny Béla (1 elégt.)
 10 Szemrédi József (elégs.)

Harmadik osztály.

Burkus Jenő (elégs.)
 Holtzer Ferenc, izr. (elégs.)
 Nagy István (jó)
 Ruttner Dénes (elégs.)
 15 Tyakits Antal (elégs.)
 Vásárhelyi János (elégs.)
 Vujkovits Sándor (elégs.)

Negyedik osztály.

Fábry Gyula (több elégt.)
 Korponay János (1 elégt.)
 20 Magyar Jenő (1 elégt.)
 Nagy István (elégs.)

Ötödik osztály.

Bednarz Károly (jó)
 Erger Károly (jó)
 Pomsahár Ferenc (több elégt.)
 25 Ruttner István (elégs.)

Hetedik osztály.

Kaszás Mihály (2 elégt.)
 Pákozdy Ferenc, ref. (jó)

Nyolcadik osztály.

Solti Lajos (elégs.)
 Vojnits István (jó)

Összesen : 29.

VI.

Az 1921. évi junius hóban érettségizett tanulók névsora.

Jelesen érettek : Bóna Károly, Cserta Kálmán, Kalmár Gyula, Kúp Gyula, Mihályi Gyula, Miladinov Nikodémus, Muth. László, Nagy Sándor, Rosenbaum Aladár, Skultéty István, Somogyi Miklós, Szécsi György, Vojnits István.

Jól érettek : Arányi László, Debreczeni Aladár, Fodor Ignác József, Förgeteg János, Geber Ödön, Pártos István, Peternelly László, Rosenberg Béla, Salánky József, Schmidt Béla, Schreiber Miklós, Schwarz Henrik József, Cs. Sebestyén László, Solti Lajos, Vajda Lajos, Veres Miklós.

Érettek : Jávori Ferenc, Muzsnai Dénes, Neuwirth József, Nógrádi János, Ottovay László, Pollák Andor, Regdon László, Solti Henrik János, Törő András, Völgyesi János.

Javitóvizsgálatra utasított : 9.

VII.

I. Ösztöndíjas és jutalmazott tanulók.

A) Ösztöndíjas tanulók.

1. Apró Aladár V. oszt. tanuló a Papp József-féle családi alapítványból évi 200 koronával.
 2. Asszonyi László III. B. oszt. tanuló a Nyiri Bálint-féle alapítványból 207-21 koronával.
 3. Beniczky Béla V. oszt. tanuló az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító alapból évi 500 koronával.
 4. Birn Sándor III. A. oszt. tanuló a Hadigondozó Hivataltól évi 400 koronával.
 5. Boros József III. A. oszt. tanuló a Reviczky—Orosz-féle ösztöndíj-alapítványból évi 500 koronával.
 6. Bruchter Albert VII. oszt. tanuló a Nyiri Bálint-féle alapítványból 207-21 koronával.
 7. Fodor István V. oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle ösztöndíjalapítványból évi 200 koronával.
 8. Kiss Kálmán VII. oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle ösztöndíjalapítványból évi 200 koronával.
 9. Kristóffy Ödön VI. oszt. tanuló az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító alapból évi 500 koronával.
 10. Majtényi Béla IV. B. oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle ösztöndíj-alapítványból évi 200 koronával.
 11. Schmidt Béla VIII. oszt. tanuló a Taschler József alapítványból évi 300 koronával.
 12. Nagy Béla IV. A. oszt. tanuló a báró Herczel Fülöp-féle ösztöndíj-alapítványból évi 300 koronával.
 13. Nyári András VII. oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle alapítványból évi 200 koronával.
 14. Rukóber Emil VI. oszt. tanuló a Hadigondozó Hivataltól évi 600 koronával.
 15. Schmidt Béla VIII. oszt. tanuló a Győri árva-alapítványból évi 200 koronával.
 16. Szabó Mihály VI. oszt. tanuló a Zombori András és Fehér Anna-féle alapítványból évi 240 koronával.
- Az évi ösztöndíj összesen : 4954-42 korona.

B) *Jutalmazott tanulók.*

I. A magyar nyelvben és irodalomban tett jeles előmenetelért Geber Ödön VIII. oszt. tanuló a Kisfaludy jutalomból 42 korona értékű magyar szépirodalmi művekkel, kiegészítve dr. Szeless József ügyvéd úr adományából 70 koronával.

II. A magyar nyelv elsajátításában tett jeles előmenetelért Schweitzer Ferenc I. A. oszt. tanuló a „Magyar Gábor 30 éves tanári működésének emlékére régi tanítványai által tett alapítványból“ 40 koronával.

III. A magyar iörténelemben tanusított jeles előmenetelért Geber Ödön VIII. oszt. tan. a „Szinger Kornél és Bakos Pali alapítvány“-ból 40 koronával.

IV. Dícséretes magaviselet és jeles előmenetelért:

1. Mihályi Gyula VIII. oszt. tanuló a Sobay-féle alapítványból 50 koronával.

2. Majtényi Béla IV. B. oszt. tanuló a Sobay-féle alapítványból 50 koronával.

3. Rózsa Andor V. oszt. tanuló a Debreczeni János-féle alapítványból 100 koronával.

4. Simon József IV. B. oszt. tanuló a Debreceni János-féle alapítványból 100 koronával.

5. Ördög István VI. oszt. tanuló a Debreczeni János-féle alapítványból 100 koronával.

6. Bacsich Pál VI. oszt. tanuló a Debreczeni János-féle alapítványból 100 koronával.

7. Fodor Ignác VIII. oszt. tan. a „Régi szegedi főgimn. tanulók alapítványából“ 88 koronával.

8. Petrov Miklós VI. oszt. tanuló az 1870-ben érettek jutalomdíjának kamatából 60 koronával.

9. Magyar István I. A. oszt. tanuló a Cserveny-féle alapítványból 2 koronával, kiegészítve a tanári kar alapítványából 100 koronára.

10. Papp János III. A. oszt. tanuló a Dobsay-alapítványból 80 koronával.

11. Müller Antal V. oszt. tanuló a Dobsay-alapítványból 80 koronával.

12. Múth László VIII. oszt. tanuló a Cajus Gábor és neje Abelesz Regina alapítványából 101.40 koronával.

13. Haller Arthúr II. B. oszt. tanuló a Kovács János alapítványból 12 koronával, kiegészítve a tanári kar adományából 100 koronára.

14. Müller Gyula IV. A. oszt. tanuló és Vittig Rezső V. oszt. tanuló az Eisenstädter—Cserép-alapítványból 40—40 koronával.

15. Béres László V. oszt. tanuló a Kovács József dr. és neje Haday Kornélia-alapítványból 40 koronával.

16. Armentano Alajos VII. oszt. tanuló az ifj. Tóth Péter-alapítványból 60 koronával.

17. Lászlóffy Tibor VII. oszt. tanuló az ifj. Fernbach Károly-alapítványból 300 koronával.

18. Miladinov Nikodémus VIII. oszt. tanuló a Kókay Béla-alapítványból 40 koronával.

19. Richter Béla VII. oszt. tanuló a Fischhof György-alapítványból 60 koronával.

20. Faragó László I. A. oszt. tanuló a dr. Gräber Károly-alapítványból 600 koronával.

21. Kovács Lajos III. A. oszt. tanuló az Arányi Agost-alapítványból 60·50 koronával.

22. Salánky József VIII. oszt. és Major Sándor IV. A. oszt. tanulók a búziási Eisenstädter Róbert-alapítvány kamataiból egyenkint 287·50 K. összesen 575 koronával.

23. Poór Imre II. B. oszt. tanuló a Vajda Ernő-alapítványból 60 koronával.

24. Miladinov Nikodémus VIII. oszt. tanuló az Aczél-alapítványból 40 koronával.

25. Debreczeni Aladár VIII. oszt. tanuló a Marosy Pál-alapítványból 110·80 koronával.

26. Veres Miklós VIII. oszt. tanuló a Vigh-Sándor-alapítványból 60 koronával.

27. Debreczeni Aladár VIII. oszt. tanuló a dr. Szécsi István-alapítványból 80 koronával.

Összesen 3467·70 korona.

V. A tanári kar adományából szorgalmas, legalább jó, kath. tanulók: Buklin István I. B. oszt. tanuló 200, Petrov Péter III. A. o. t. 150, Richter Béla VII. o. t. 200 koronát kaptak.

Dr. N. adományából 11 tanuló összesen 2400 koronát kapott. Cserta Kálmán VIII. oszt. tanuló irodalmi munkássága jutalmául a Szentírás 4 kötetes ajándékát kapta 250 korona értékben; 10 III. A. oszt. tanuló 1—1 Közgazdaságtant kapott 220 korona értékben.

VI. A Dugonics-Társaságnak dr. Lázár György emlékére tett alapítvány 600 koronás kamatát irodalmi munkássága megjutalmazására Kalmár Gyula VIII. o. t. kapta.

VII. A Délvidéki Liga ajándékából Erger Károly VI. oszt. tanuló 2000 koronát kapott. A Délvidéki Liga műveket, irredenta verses könyvecskéket és propaganda füzeteket adott a tanulók jutalmazására.

VIII. Az adakozók szándéka szerint jutalmat kaptak a következők: Nagy Sándor és Kalmár Gyula VIII. o. tanulók, az 1905-ben érettségét tett tanítványok adományából egyenkint 800, összesen 1600 koronát kaptak. Erger Károly VI. o. t. 1500 K., Nagy Sándor VIII. o. t. 1000 K., Skultéty István VIII. o. t. 1000 K., (a történelemben tanúsított jeies előmenetele jutalmául). Nagy Sándor VIII. o. t. 500 K., Mihályi Gyula VIII. o. t. 400 K., Farsang László I. B. o. t. 300 K., Geber Ödön VIII. o. t. 250 K., (a hittani pályázatért). Grangya Ferenc III. B. o. t. 200 K., Csincsek József VI. o. t. 200 K., Papp János III. A. o. t. 120 K., Bóna Károly VIII. o. t. 100 K., Somogyi Miklós VIII. o. t. 100 K., (a piarista ünnepélyre írt ódáért). Miladinov Albin VI. o. t. Bauer József VI. o. t. elhunya alkalmából koszorúmegváltás címén gyűjtött 300 K-át, Agócsi László V. o. t. Pethő Miklós V. o. t. elhunya alkal-

mából koszorúmegváltás címén osztálytársai által gyűjtött 364 K-át, Papp János III. o. t. 50 K., Faragó László I. A. o. t. 500 K., Armentano Alajos VII., Jávorai József, Schmidt Béla és Skultéty István VIII. o. t. (buzgó éneklésük jutalmául) 100—100 K-át kaptak. Csányi Géza IV. B. o. t. 400 korona nevelési segítséget kapott a m. kir. népjóléti és munkaügyi min. rendelete értelmében.

Összesen: 15894 korona.

II. Az intézet jötevői.

1. Az önképzőkör céljaira, pályatételek és énekesek jutalmazására ajándékozott dr. Tóth Imre ügyvéd úr, a Katholikus Kör elnöke 500 K-át hittani és magyar irodalmi pályatételre, dr. Szeless József ügyvéd úr 500 K-át jubileumi ódára, 170 K-át pályatételre, Zimányi Lajos prem. kanonok, theol. tanár úr 300 K-át, Szabó Gyula úr 100 K-át és egy ismeretlen adakozó 400 K-át buzgó énekesek jutalmazására.

2. A cserkészlet céljaira rendezett februári kabaré és büffé tiszta jövedelme 6000 korona. Schmidt Kálmán ezredes úr, Csongrád vármegye katonai parancsnoka egy kocsit, Pottyondi Károly ezredes úr 16 személyes sátort, dr. Csaba Jenő kegyesrendi tanár úr 1000 K-ás hadikölcsönkötvényt, egy ismeretlen pedig 8400 K-ás alapítványt ajándékozott a cserkészletnek.

3. Dicséretes magaviseletű és jó tanulók jutalmazására adakoztak: Balogh Károly tanácsos úr 100 K-át, dr. Balogh Marcell ügyvéd úr 1000 K-át, Bontó József budapesti kegyesr. tanár úr 300 K-át, Délvidéki Liga 2000 K-át, Erczbrucker Aladár budapesti kegyesr. tanár úr 200 K-át, Faltá Vica úrleány 50 K-át. Ismeretlen adakozó 500 K-át és 120 K-át, Kiss Ernő úr bold. Kiss Gyula tüzér főhadnagy emlékére a történelemben tett jeles előmenetel jutalmazására 1000 K-át, dr. Landesberg Jenő úr 500 K-át, dr. Schütz Antal kegyesrendi egyetemi theol. tanár úr 1000 K-át, dr. Szivessy Lehel és Szivessy Tibor úr 400 K-át, dr. Tóth Imre ügyvéd úr, a Katholikus Kör elnöke, hadirokkant tisztviselő fia, vagy hadiárva jutalmazására 500 K-át, Zerkovitz Emil min. tanácsos úr 490 K-át, Zimányi Gyula kegyesr. theol. tanár úr 200 koronát.

Fogadják a nemeslelkű adakozók az intézet köszönetét.

VIII. Statisztikai adatok az elmúlt iskolai évről.

68

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán										2. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása vallás szerint																		
Osztály	Nyilvános tanulók									Magántanulók				Az osztályvizsgálatot tett tanulók összes száma	latin	görög	református	ágostai h. év.	görög keleti	unitárius	izraelita							
	Felvételt	Az iskolai év folyamán						Az osztályvizsgálatról elmaradt	Osztályvizsgálatot tett	Felvételt	Osztályvizsgálatot tett	szertartású róm. kath.										- vallású volt						
		önként kimaradt	magántanuló lett	tanács folyóan távozott	kizárattott	meghalt	fiu leány					fiu leány																
							fiu leány					fiu leány																
I. A.	60	5	—	—	—	—	1	54	5	—	4	—	58	46	—	2	2	1	—	7								
I. B.	59	5	—	—	—	—	—	54	—	—	—	—	54	44	—	—	4	—	—	6								
II. A.	64	5	—	—	—	1	—	58	6	—	6	—	64	44	—	5	2	1	—	12								
II. B.	63	4	—	—	—	—	—	59	—	—	—	—	59	42	—	2	3	—	—	12								
III. A.	62	7	—	—	—	—	—	55	7	—	7	—	62	46	—	3	1	—	—	12								
III. B.	60	3	—	—	—	—	1	56	—	—	—	—	56	37	1	3	1	1	—	13								
IV. A.	60	7	1	—	—	—	—	51	4	—	4	—	55	45	1	1	3	—	—	5								
IV. B.	56	3	—	—	—	—	—	53	—	—	—	—	53	33	—	2	—	—	1	17								
V.	64	5	1	1	—	—	—	56	4	—	4	—	60	39	—	4	2	1	—	14								
VI.	52	3	2	—	2	—	—	44	1	—	—	—	44	32	—	3	1	—	—	8								
VII.	53	2	3	—	—	—	—	48	5	—	2	—	50	33	—	3	1	—	—	13								
VIII.	55	5	—	—	2	—	—	48	4	—	2	—	50	33	—	1	1	—	—	15								
Összesen .	708	54	7	1	4	4	2	636	36	—	29	—	665	474	2	29	21	4	1	134								
A tanév folyamán beirt tanulók összes száma: 744													665															

3. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása anyanyelv szerint						4. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása nyelvismeret szerint								
Osztály	Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül					Az osztályvizsgálatot tett magyar anyanyelvű tanulók közül								
	magyar	német	szerb	bolgár	összesen nem magyar	csak magyarul	más nyelven is	németül	lótul	oláhul	horvátul	szerbül	olaszul	egyéb hazai nyelven
	a n y a n y e l v ű v o l t					tudott		i s t u d o t t						
I. A.	56	2	—	—	2	44	12	12	—	—	—	—	—	—
I. B.	54	—	—	—	—	49	5	3	—	—	—	1	—	1
II. A.	64	—	—	—	—	53	11	10	—	1	—	—	—	—
II. B.	55	4	—	—	4	44	11	9	—	2	—	2	—	—
III. A.	62	—	—	—	—	45	17	13	—	—	2	—	—	2
III. B.	54	1	1	—	2	42	12	12	—	—	—	—	—	—
IV. A.	55	—	—	—	—	44	11	8	1	—	2	—	—	—
IV. B.	52	1	—	—	1	40	12	12	—	—	—	—	—	1
V.	60	—	—	—	—	42	18	15	—	—	—	1	—	2
VI.	41	2	—	1	3	31	10	10	—	—	—	—	—	—
VII.	49	1	—	—	1	42	7	7	—	—	—	—	1	—
VIII.	48	2	—	—	2	26	22	21	3	—	—	2	—	2
Összesen . .	650	13	1	1	15	502	148	125	4	3	4	6	1	8

Osztály		5. Az osztályvizsgálatot letl tanulók megoszlása szülőik (gyármjuk, ill. más törvényes gondviselőjük) foglalkozása (társadalmi állása) szerinti										6. Maga- viseleiből																		
		Nagybirtokos, nagybérlo (100 kat. holdon felül)	Középbirtokos, középbérlo (100—1000 kat. holddal)	Kisbirtokos, kisbérlo (100 kat. holdon alul)	Egyéb östermelő (teles, majoros, kertész, halász)	Gazdasági lisztviselő	Egyéb gazdasági segédszemély (földműves, napszamos, gazdasági cseléd)	Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	Kisiparos, bányakisvállalkozó	Ipari v. bányászati tisztviselő	Egyéb ipari v. bányászati segédszemély (előmunkás, segéd, munkás stb.)	Nagykereskedő, nagyvállalkozó	Kiskereskedő, kisvállalkozó	Kereskedelmi v. közlekedési tisztviselő	Egyéb keresk. v. közl. segédszemély (altiszt, segéd, szolgál)	Köztisztviselő (a papok, tanárok és tanítók kivételével) és hűzhivatalban alk. diákok	Pap, tanár, tanító	Másféle értelmiségi (orvos, ügyvéd, közjegyző, gyógyszerész stb.) ilyeneknél alk. segéd, írnök stb.	Közhivatalban alkalmazott v. másféle értelmiségi altiszt v. szolgál	Katonatiszt (honvédtiszt, csendőrtiszt)	Katona altiszt (honved altiszt, csendőr altiszt)	Különböző vagy közelebből meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszamos	Nyugdíjas v. jövedelmendi elv tőkés, járadékos, háztulajdonos	Magánzó, eltartásos	Egyéb ismeretlen foglalkozású	Mindössze	osztályzatot kapott			
Összesen:		7	13	21	3	8	6	4	55	6	11	25	65	14	37	94	33	46	19	21	15	7	35	32	8	565	567	63	6	
I. A.	4	1	1	1	1	1	1	1	5	1	2	4	3	7	2	5	4	7	1	3	1	—	4	3	3	3	58	46	6	2
II. A.	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	4	4	4	14	7	9	3	1	—	2	—	—	6	4	4	64	42	10	—	
III. A.	—	2	1	1	—	—	—	—	10	—	—	1	7	6	3	14	6	1	—	3	—	—	5	5	5	59	49	9	—	
III. B.	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	1	5	3	4	4	2	—	—	1	—	—	3	4	5	62	50	5	—	
IV. A.	1	1	4	—	—	—	—	—	4	—	—	2	6	8	4	8	1	—	—	3	—	5	3	4	6	55	48	8	—	
IV. B.	—	3	1	—	—	—	—	—	6	—	—	3	4	4	2	13	6	—	—	1	—	—	—	3	4	56	48	3	—	
V. A.	—	1	1	—	—	—	—	—	4	—	—	1	8	11	6	22	3	—	—	2	—	—	—	—	6	60	44	4	—	
V. B.	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	2	5	4	1	13	2	—	—	1	—	—	—	—	1	44	48	3	—	
VII.	—	—	6	—	—	—	—	—	3	—	—	2	5	7	5	6	7	—	—	1	—	—	—	—	1	50	46	1	—	
VIII.	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3	3	5	9	2	6	5	—	—	2	—	—	4	1	1	50	46	3	—	

7. Az osztályvizsgálatot lett tanulók illetőségének kimutatása megyék szerint.

8. A nyilvános és magántanulók előmenetele a tanulásban

Illetőségi hely	O s z t á l y													Összesen	Osztály	összes szám:	k ö z ü l					
	I. A.	I. B.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI.	VII.	VIII.	minden				egy	ket	több			
Szeged	44	42	49	37	47	46	36	42	49	34	37	39	502	I. A.	58	9	10	27	5	1	6	
Aradmegye	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	I. B.	54	6	13	22	6	4	3	
Bács-Bodrogmegye	1	—	—	2	4	2	3	1	2	2	1	3	21	II. A.	64	6	9	38	4	5	2	
Békésmegye	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	II. B.	59	6	4	29	5	5	10	
Biharmegye	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	III. A.	62	5	17	27	7	3	3	
Csanádmegye	2	—	1	2	3	2	2	2	2	1	1	—	18	III. B.	56	4	11	25	5	6	5	
Csongrádmegye	4	5	9	3	2	2	4	4	2	—	3	1	39	IV. A.	55	5	13	26	4	1	6	
Esztergommegye	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	IV. B.	53	2	8	31	4	3	5	
Gömörmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	V.	60	13	6	31	3	2	5	
Hevesmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	VI.	44	10	13	19	—	1	1	
Honfiumegye	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	VII.	50	4	12	28	4	1	1	
Hugyadmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	VIII.	50	12	16	19	1	2	—	
Krassószörénymegye	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	Ösz-	665	82	132	322	48	34	47	
Mosonmegye	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	szeszen	665	82	132	322	48	34	47	
Pest-Pilis-Solt-Kis-Kűnmegye	2	3	—	2	—	1	—	1	1	1	1	2	14									
Pozsonymegye	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2									
Somogymegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1									
Szabolcsmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1									
Számármegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1									
Szepesmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1									
Temesmegye	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3									
Tolnamegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5									
Torontálmegye	2	1	3	6	2	—	4	1	1	2	3	2	27									
Ugocsamegye	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1									
Veszprėmmegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1									
Zemplėnmegye	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	4									
Horvát-Szlavonország	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3									
Összesen :	58	54	64	59	62	56	55	53	60	44	50	50	665									

Értesítés az 1921—1922. tanévre.

Augusztus hó 29-én tartjuk meg az I. osztályba jelentkezett tanulók írásbeli, 30-án a szóbeli felvételi vizsgálatait. Felvételi vizsgálatra jelentkezni lehet a szünidőben augusztus hó 28-ig. A felvételi vizsgálat anyaga : írásbelin diktált magyar szöveg a helyesírásra, szóbelin egy elolvasott olvasmány tartalmi elmondása, elemzése és főbb nyelvtani kérdésekre adott feleletet ; továbbá számtani műveletek 1—1000-ig terjedő számokkal és fejszámolás.

Augusztus hó 30-án lesznek az írásbeli magán-, 31-én a szóbeli magán-, javító- és pótlóvizsgálatok.

A beíratások szept. hó 1., 2. és 3. napjain történnek. A helybeli tanulók 1. és 2-án, a vidékiek 3-án íratkoznak a beíratás napján hirdetett sorrend szerint. Szept. 4-én ünnepélyes Veni Sancté-val a tanév megnyitása, 5-én rendes előadás.

A magántanulók is lehetőleg már a tanév elején jelentkezzenek.

A gimnázium első osztályába csak olyan tanuló vehető fel, aki a 9-ik életévét betöltötte s 12 évesnél nem idősebb ; e körülményt hiteles születési bizonyítvánnyal kell igazolni, a római katolikusok keresztlevelüket is kötelesek bemutatni. Az ismeretek mértékére nézve megkiváncsoltatik, hogy a tanuló a népiskola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal bírjon, erről hiteles iskolai bizonyítványt mutasson fel és a felvételi vizsgálat követelményeinek megfeleljen.

A beírásra szülei vagy ezek megbízottja kíséretében jelentkezik a tanuló az igazgatónál s itt felmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyítványát, további születési okmányát és szabályszerű orvosi bizonyítványt a sikeresen megtörtént első himlőoltásról, ha pedig a tanuló 12 éves, az újraoltásról. Míg a tanuló ezen okmányokat be nem mutatja, addig magát az intézetbe véglegesen felvettnek nem tekintheti. Az V. osztályba belépő tanuló szülője, illetőleg helyettese köteles kijelenteni, vajjon a fiú a görög nyelvet, vagy a görög-pótló tárgyakat fogja-e tanulni.

Felvételkor (50+30) 80 korona felvételi díjat kell fizetni, ezen díj mindenkire kötelező. Az évi tandíj helybelieknek 400, vidékieknek 450 korona ; ez az összeg évi négy részletben is fizethető, de az első részt beírásakor kell lefizetni. Szegénysorsú, de dicséretes magaviseletű és jó előmenetelű tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak a kihirdetett időben ; az I. osztály növendékei az első félévben nem menthetők fel. A magánvizsgálat díja tárgyakint

75 korona, a magántanulók 520 korona tandíjat fizetnek. Az I. oszt. tanulói beíráskor 35 koronáért Tanulmányi Értesítőt kapnak.

A közalkalmazottak gyermekei 55 korona felvételi díjat fizetnek és tandíj kedvezményben részesülhetnek, ha az igazgatóhoz adott kérvényben hatósági bizonyítvány melléklésével kedvezményért folyamodnak. Nem kaphatnak kedvezményt az ismétlők s akik javítóvizsgálattal léptek a következő osztályba, továbbá azok sem számíthatnak kedvezményre, akiknek szülei közalkalmazottak ugyan, de szóbavehető magánvagyonnal rendelkeznek.

Szegénysorsú, legalább elégséges előmenetelű és dícséretes magaviseletű tanulók írásbeli kérelemre az intézet kebelében fennálló ifjúsági Segítő-Egyesület könyvtárából könyvsegélyt kaphatnak. Kérvényeiket aug. hó 26-tól, szept. hó 1-ig kell beküldeniök a „Segítő-Egyesület Felügyelőségének“ Szeged, Kegyesrendi városi főgimnázium címén.

Szeged, 1921. június hó 29-én.

PRELOGG JÓZSEF
főgimnáziumi igazgató.

TARTALOM.

	Lap.
I. Az intézet 200 éves jubileuma.	1—25
II. Az 1920—21. év története.	
A) Az intézet állapota.	26—27
B) Az Intézet működése.	27—34
C) Általános ügyek.	34—35
III. Az intézet személyzete.	36—38
IV. A tanulók érdemsorozata.	39—62
V. Magántanulók.	63
VI. Az 1921. évi június hóban érettségizett tanulók névsora.	63 •
VII. 1. Ösztöndíjas és jutalmazott tanulók	64—67
2. Az intézet jötevői.	67—67
VIII. Statisztikai adatok az elmúlt iskolai évről.	68—71
IX. Értesítés az 1921—1922. tanévre.	72—73
